

FINANSMINISTERIET

Aftaler om den
kommunale og regionale
økonomi for 2015

20
15

Juni 2014

FINANSMINISTERIET

Aftaler om den
kommunale og regionale
økonomi for 2015

Juni 2014

**20
15**

Aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2015
Juni 2014

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Rosendahls – Schultz Distribution
Herstedvang 10,
2620 Albertslund
T 43 22 73 00
E distribution@rosendahls.dk
rosendahls.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
Center for kommuneøkonomi og regioner
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
T 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk
Oplag: 1.000
Pris: 125 kr. inkl. moms
ISBN: 978-87-87353-49-6

Elektronik Publikation:

ISBN: 978-87-87353-50-2

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
fm.dk

Indhold

Indledning	5
Aftale om kommunernes økonomi for 2015.....	9
Aftale om regionernes økonomi for 2015.....	39
Bloktilskudsaktstykket for 2015	67

Indledning

Regeringen indgik den 3. juni 2014 aftaler med henholdsvis Danske Regioner og KL om regionernes og kommunernes økonomi for 2015. Hovedtallene for regions- og kommuneaftalerne fremgår af *tabel 1*.

Tabel 1. Aftalte serviceudgifter i regioner og kommuner i 2015

Mio. kr., 2015-pl	Regioner		Kommuner
	Sundhed	Regional udvikling	
Udgangspunkt for aftalerne	104.284	2.982	234.272
Regionerne			
Sygehusmedicin	493		
Løft af øvrige sundhedsudgifter	475		
Mindreudgifter medicintilskud	-493		
Kommunerne			
Løft til folkeskoleområdet (jf. ØA14)			207
Styrkelse af sundhedsområdet			350
Omlægning af befordringsordninger			-100
Strukturtilpasning på beredskabsområdet			-100
Prioritering af borgernær service			1.550
Frigjorte ressourcer i moderniseringsaftale			-1.000
Prioritering af ressourcer i jobcentre			-550
Yderligere effektivisering af beredskabsområdet			-50

Regionerne

Med aftalen prioriteres knap 1 mia. kr. til stigende udgifter til sygehusmedicin, nye behand-

lingsformer og en udvikling med flere ældre og kroniske patienter. Aktiviteten på sygehusområdet er forudsat øget med 2,0 pct. i 2015. Prioriteringen er bl.a. finansieret gennem mindreudgifter til medicintilskud på knap 0,5 mia. kr. Der er endvidere for 2015 aftalt produktivetsforbedringer på 2 pct.

Der er i 2015 aftalt et niveau for den almindelige anlægsaktivitet (brutto) på 2,4 mia. kr. på sundhedsområdet, med tillæg af statsligt projekttilskud på godt 0,1 mia.kr. i henhold til aftale om finansloven for 2014. Hertil kommer et forudsat et afløb fra anlægsinvesteringer med kvalitetsfundsstøtte på 4,6 mia. kr. i 2015. Endvidere er der for 2015 aftalt en pulje på 400 mio. kr. til anlægsprojekter med henblik på fremme af offentligt-private partnerskaber (OPP-løsninger). Med aftalen er der samtidig enighed om et løft for den almindelige regionale anlægsaktivitet for 2016 på 2,0 mia.kr. med tillæg af statsligt projekttilskud i henhold til aftale om finansloven for 2014.

Regeringen og Danske Regioner er med aftalen enige om at fortsætte den omstilling af sundhedsindsatsen mod sundhedstilbud tættere på patientens hverdag, der blev indledt med økonomiaftalen for 2014. Omstillingen betyder, at patientforløbene bliver mere sammenhængende på tværs af sygehuse, almen praksis og hjemmepleje, og at væksten i sygehusaktiviteten parallelt afdæmpes. Med aftalen bekræftes samtidig indførslen af en udrednings- og behandlingsret i psykiatrien, som et væsentligt skridt i ligestilling af psykiske og fysiske sygdomme, samt at tvang i psykiatrien skal halveres inden 2020.

Kommunerne

Aftalen indebærer, at rammen for de kommunale serviceudgifter fra 2014 videreføres i 2015. Hertil kommer en styrkelse af den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne med 350 mio. kr. Til finansieringen af løftet på sundhedsområdet indgår 100 mio. kr. fra effektiviseringer og strukturtilpasninger på beredskabsområdet og 100 mio. kr. fra omlægningen af kommunale befordringsordninger, som udmøntes i forlængelse af økonomiaftalen for 2014.

Det er aftalt, at kommunernes anlægsinvesteringer i 2015 udgør 17,5 mia. kr., hvilket er fuldt finansieret inden for rammerne af aftalen. Regeringen og KL er enige om at udmønte 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2015 til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet. Der er samtidig enighed om, at kommunerne frisættes fra øvrige bindinger i forbindelse med udmøntningen af kvalitetsfondsmidlerne.

Regeringen og KL har desuden med aftalen indgået en ny moderniseringsaftale for 2015 og 2016, som skal frigøre i alt 2 mia. kr. til borgernær service. Regeringen og kommunerne har således forpligtet sig til hver at frigøre 1 mia. kr. i perioden 2015-16. Som led i indfrielsen af aftalen har regeringen med aftalen for 2015 fremlagt initiativer, som kan frigøre ressourcer i kommunerne for i alt 380 mio. kr. i 2015 stigende til 394 mio. kr. i 2016. Regeringen vil fremlægge yderligere initiativer i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016.

Herudover er der gennemført en analyse af jobcentrenes ressourceforbrug, som identificerer initiativer til en styrket prioritering af ressourcerne. Initiativerne anviser et samlet omprioriteringspotentiale på op mod 550 mio. kr. årligt.

Aftale om kommunernes
økonomi for 2015

Aftale om kommunernes økonomi for 2015

---

3. juni 2014

---

1. Indledning

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2015 videreføres de økonomiske rammer i kommunerne til udvikling af den borgernære service inden for bl.a. folkeskole, beskæftigelse, den kommunale sundhedsindsats, dagtilbud og socialområdet. Regeringen anerkender, at kommunerne de senere år har påtaget sig et stort ansvar ved at tilpasse budgetter og regnskaber, så de ligger inden for disse rammer.

Samtidig er der gennem de senere år – bl.a. som led i Vækstplan DK – sket en fremrykning af kommunale anlægsinvesteringer, der således er på et højt niveau historisk set. Regeringen har tilkendegivet, at der fra 2015 og frem er behov for at tilpasse de kommunale anlægsinvesteringer til et niveau, som holdbart kan finansieres fremadrettet.

Regeringen og KL har i forlængelse af regeringens udspil *Danmark helt ud af krisen – virksomheder i vækst* drøftet konkrete muligheder for at øge vækst og beskæftigelse og dermed velstand og velfærd. Regeringen og KL er i den forbindelse enige om, at kommunerne på en række områder spiller en central rolle, herunder som erhvervslivets indgang til den offentlige sektor.

Ligeledes indgik regeringen og KL sidste år aftale om en række reformer og andre omstillinger med henblik på at styrke den kommunale service inden for folkeskole, beskæftigelse, den kommunale sundhedsindsats, dagtilbud og socialområdet. Der er enighed om, at kommunerne spiller en afgørende rolle i at sikre, at disse tiltag får den ønskede effekt, og regeringen og KL vil derfor, med udgangspunkt i de syv principper for modernisering, gøre status for disse omstillinger i aftalen for 2015.

Endelig er regeringen og KL med aftalen om kommunernes økonomi for 2015 enige om at gennemføre initiativer, der understøtter en bedre ressourceudnyttelse i kommunerne. Det vil bl.a. ske gennem fornyelsen af moderniseringsaftalen, hvor staten og kommunerne hver især forpligter sig på at gennemføre initiativer, der kan frigøre midler til den borgernære service i kommunerne.

2. Kommunernes økonomi for 2015

Regeringen og KL er enige om, at der med aftalen om kommunernes økonomi sikres mulighed for, at kommunerne i 2015 fortsat kan udvikle den kommunale service til gavn for borgerne, herunder en styrkelse af det kommunale sundhedsområde med 350 mio. kr.

Endvidere er regeringen og KL enige om, at der inden for de eksisterende rammer er mulighed for at udnytte ressourcerne bedre. Der er således gennemført et antal fælles analyser af bl.a. de kommunale jobcentre og beredskabsområdet, som peger på konkrete muligheder for at frigøre midler til den borgernære service i kommunerne. Hertil kommer det fortsatte samarbejde om at effektivisere som følge af bl.a. regelforenkling, digitalisering og mere effektive indkøb.

Der er samtidig enighed om, at kommunernes investeringer i 2015 udgør 17,5 mia. kr. Der er dermed aftalt en tilpasning af de kommunale anlægsinvesteringer. Det sker efter en periode, hvor kommunerne har fremrykket anlægsprojekter og opretholdt et højt anlægsniveau.

Regeringen og KL er enige om at udmønte 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2015 til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet. Der er samtidig enighed om, at kommunerne som led i tilpasningen af anlægsniveauet frisættes fra øvrige bindinger i forbindelse med udmøntningen af kvalitetsfondsmidlerne.

De centrale elementer for kommunernes økonomi i 2015 fremgår af boks 1. De konkrete forudsætninger er desuden beskrevet i bilag 1.

Boks 1

Hovedelementer i kommunernes økonomi for 2015

- Kommunernes serviceudgifter udgør i 2015 234,6 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.
- Der er i 2015 fastsat et balancetilskud med henblik på at sikre balance mellem de samlede udgifter og indtægter for kommunerne under ét. Derudover ydes der et ekstraordinært tilskud i 2015 på 3 mia. kr. Heraf fordeles 2 mia. kr. som grundtilskud til alle kommuner, og 1 mia. kr. på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.
- Der er i 2015 taget højde for det ekstraordinære løft på 600 mio. kr. med henblik på at imødekomme lokale omstillingsudfordringer, der følger af folkeskolereformen. Dermed udgør kommunernes bloktilskud mv. i 2015 72,9 mia. kr.
- Endvidere afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner. Der fastsættes en særtilskudspulje på 300 mio. kr. i 2015.
- I 2015 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for 2015. Der er enighed om, at en eventuel regnskabssanktion vedrørende 2015 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau.
- Der er enighed om, at kommunernes investeringer i 2015 udgør 17,5 mia. kr. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.
- Regeringen og KL er enige om at udmønte 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2015 til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet. Der er samtidig enighed om, at kommunerne som led i tilpasningen af anlægsniveauet frisættes fra øvrige bindinger i forbindelse med udmøntningen af kvalitetsfondsmidlerne.
- Der er afsat en lånepulje på 400 mio. kr. målrettet investeringer på borgernære områder samt en lånepulje på 200 mio. kr. til investeringer med effektiviseringspotentiale.
- Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 63,9 mia. kr. i 2015, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 11,9 mia. kr. i 2015. Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2015. I tilfælde af væsentlige ændringer i udgiftsskønnene for indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen kan der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.
- Aftalen forudsætter uændret kommunal skattefastsættelse i 2015 for kommunerne under ét. Hvis der for 2015 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.
- Der er enighed om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2015 inden for en ramme på 150 mio. kr. Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned. Med henblik på at understøtte dette etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som for 2015 nedsætter skatten. Tilskudsordningen finansieres af staten.

3. Vækst, beskæftigelse og balance

Vækst i samfundet er grundlaget for gode jobs og en høj beskæftigelsesgrad og udgør dermed forudsætningen for velstanden og velfærden i samfundet. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne på en række områder spiller en central rolle som erhvervslivets indgang til den offentlige sektor, og kommunerne kan derfor understøtte vækst og arbejdspladser lokalt ved bl.a. at levere en god service over for virksomhederne.

I forlængelse af regeringens vækststudspil er regeringen og KL enige om at nedbringe sagsbehandlingstiderne for erhvervsrettede myndighedsopgaver i kommunerne med en tredjedel i 2016. Reduktionen skal bl.a. opnås ved at indføre servicemål for følgende sagsbehandlingsområder:

- Miljøgodkendelser
- Godkendelser af husdyrbrug
- Byggesager

Servicemålene skal understøtte digitaliseringen i den kommunale forvaltning og sikre, at såvel kommuner og ansøgere har incitament til at medvirke til en effektiv og hurtig sagsbehandling.

Regeringen og KL er enige om at udarbejde en model med konkrete servicemål for sagsbehandlingstiderne på de pågældende områder. Modellen drøftes af parterne inden udgangen af september 2014 med henblik på fremsættelse af følgelovgivning inden udgangen af 2014.

Servicemålene fastsættes med afsæt i, at sagsbehandlingstiden regnes fra ansøgningen er fuldt oplyst, til der er truffet afgørelse i sagen. Regeringen og KL er enige om, at det skal stå klart for virksomheder og borgere, hvad der udgør en fuldt oplyst ansøgning, herunder via vejlednings- og ansøgningsmateriale samt eventuelle selvbetjeningsløsninger.

Der er afsat 20 mio. kr. i 2015 og 40 mio. kr. i de følgende år til initiativet. Der er desuden enighed om, at kommunerne samlet set ikke hæver gebyrerne på området.

Med henblik på at lette kommunernes sagsbehandling og bidrage til lavere sagsbehandlingstid, er regeringen og KL enige om at gennemføre regelforenklinger på miljøområdet og byggeområdet. Der lægges op til, at en række sagstyper omlægges til anmeldeordninger for miljøgodkendelser, sager om godkendelse af husdyrbrug samt byggesager. Der udarbejdes en konkret model, som drøftes af parterne efter sommerferien med henblik på fremsættelse af den nødvendige lovgivning i efteråret 2014.

Desuden er regeringen og KL i forlængelse af regeringens vækststudspil samt de fælles udvalgsarbejder om henholdsvis kommunal erhvervsfremme og om incitamenter til økonomisk udvikling enige om at gennemføre følgende:

- *Harmonisering af gebyrmodel for byggesager:* Regeringen og KL er enige om at gennemføre en ensartet gebyrmodel på tværs af alle kommuner. Der udarbejdes en konkret mo-

del, der drøftes af parterne efter sommerferien med henblik på fremsættelse af den nødvendige lovgivning i efteråret 2014.

- *Styrkelse af den kommunale erhvervsfremmeindsats:* Med henblik på at styrke den kommunale erhvervsfremmeindsats gennemføres en række initiativer jf. rapporten fra det fælles udvalgsarbejde. Det drejer sig særligt om etablering af én indgang for virksomheder, bedre data, styring og evaluering af indsatsen. Kommunerne vil ligeledes i højere grad inddrage virksomhederne, så indsatsen bliver mere erhvervsrettet.
- *Fastholdelse af kommunernes økonomiske incitament:* Regeringen lægger op til at øge den kommunale andel af selskabsskatten, så virkningerne af nedsættelsen af selskabsskattesatsen i perioden 2014-2016 ikke påvirker kommunernes økonomiske tilskyndelse til fastholdelse og tiltrækning af lokale arbejdspladser.
- *Bedre styringsmuligheder i forsyningssektorerne:* Regeringen og KL er enige om at nedsætte en fælles arbejdsgruppe, som skal afdække, om der i forsyningssektorerne er behov for at ændre reglerne for de styringsmæssige forhold mellem kommune og selskaber.

Regeringen og KL er enige om at gøre status på initiativerne i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016.

Regeringen og KL har samtidig drøftet vigtigheden af at styrke forudsætningerne for vækst i hele landet – også de dele som har sværere ved at få gang i væksten end andre. På den baggrund er regeringen og KL enige om følgende:

- *Udvalgsarbejde om rammerne for kommunernes fysiske planlægning:* Kommunerne oplever, at rammerne omkring den fysiske planlægning i en række konkrete tilfælde udgør en barriere for vækstinitiativer. Regeringen og KL er derfor enige om med udgangspunkt i de anførte barrierer at se på rammerne for kommunernes fysiske planlægning, herunder planloven og udmøntningen af denne.
- *Kortlægning af mobil- og bredbåndsdækning:* Mobil- og bredbåndsdækning er en forudsætning for bl.a. udbredelse af sundhedsteknologi og telemedicin i hele Danmark. Regeringen er i samarbejde med KL, Danske Regioner og telebranchen ved at udarbejde en mere finmasket kortlægning af mobil- og bredbåndsdækningen i Danmark, der fra 2015 skal give bedre overblik over den lokale dækning. Regeringen, KL og Danske Regioner vil på baggrund heraf gøre status for udviklingen i retning af en velfungerende mobil- og bredbåndsinfrastruktur med henblik på realisering af ambitionerne i strategi for digital velfærd.
- *Analyse af pendlingsforhold i yderkommuner:* Der gennemføres et udvalgsarbejde mellem regeringen og KL af pendlingsforhold i yderkommuner med henblik på at understøtte bosætningen i områder med lang transport til arbejdspladsen. Som en del af udvalgets arbejde skal der ses på den nuværende afgrænsning af de kommuner, hvor forhøjet befordringsfradrag kan gives under hensyntagen til bl.a. kommunaløkonomiske forhold.

Endelig er KL positive overfor regeringens forslag i vækststudspillet om at udvide den nuværende flexboligordning, så tilladelsen til at benytte en bolig som flexbolig ikke bortfalder ved køb og salg. Der er enighed om, at det vil gøre boliger i landdistrikterne mere attraktive.

4. Omstilling og udvikling af serviceområderne

Regeringen og KL drøftede ved sidste års forhandlinger en lang række reformer, omstillinger og styrkelse af den kommunale service inden for bl.a. folkeskole, beskæftigelse, den kommunale sundhedsindsats, dagtilbud og socialområdet.

Omstillingen baserer sig bl.a. på de ni principper for statsligt-kommunalt samarbejde samt de syv principper for modernisering. Centralt i disse principper står:

- Lokalpolitisk fokus og ansvar
- Styring på mål og resultater
- Afbureaukratisering og lokal frihed
- Effektiv ressourceudnyttelse
- Opgaveløsningen baseret på viden om effekt

I dette års aftale gøres status for omstillingen, og der sættes fokus på, hvordan kommunerne og staten samarbejder om implementering af reformer.

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at sikre realiseringen af reformer vedtaget af Folketinget og aftaler mellem regeringen og KL. Det forudsætter en klar rollefordeling og en god koordination. Der er allerede etableret fora, hvor staten og KL drøfter og koordinerer arbejdet med implementeringen af reformer, herunder på folkeskoleområdet og i forhold til regeringens 2020-mål på socialområdet.

For at styrke det fælles arbejde med implementering af reformer og statslig-kommunale aftaler er der enighed om at udvikle et fælles *Kodeks for implementering*. Fokus skal blandt andet være gennemsigtighed om indsatser og resultater, klar rollefordeling, forberedelse samt løbende opfølgning og dialog mellem parterne.

De betydelige krav til omstilling og udvikling i kommunerne i disse år kræver et stærkt lokalpolitisk lederskab. Regeringen anerkender, at kommunalpolitikeres indsats og ansvar er vokset i takt med den tungere og mere komplekse arbejdsbyrde, der især fulgte med kommunalreformen.

Regeringen har derfor indgået en politisk aftale om en mere tidssvarende vederlæggelse af menige kommunal- og regionalpolitikere. Regeringen og KL er enige om at afsætte 53,5 mio. kr. i 2015 og frem til en forhøjelse af vederlagsniveauet for kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer pr. 1. juli 2014.

Den høje valgdeltagelse ved kommunalvalget i efteråret 2013 vidner om, at borgerne er optaget af det lokale demokrati og ønsker at tage del i de kommunale beslutninger. Dialogen med borgere kan bidrage til nye løsninger, en mere brugerorienteret offentlig sektor og øget

kvalitet. Parterne er enige om, at understøtte og overveje initiativer der kan fremme dialog og et levende lokaldemokrati.

Beskæftigelsesområdet

Ny indsats for forsikrede ledige

Regeringen har fremlagt et udspil til en reform af beskæftigelsesindsatsen. Regeringen og KL er enige om, at udspillet indeholder en række tiltag, der styrker det kommunalpolitiske ansvar for beskæftigelsesindsatsen og sikrer friere rammer for den kommunale beskæftigelsesindsats gennem regelforenkling samt større fokus på mål- og resultatstyring. Samlet set skal det understøtte, at ledige hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse. Parterne er på den baggrund enige om, at reformudspillet på en række punkter imødekommer de kommunale ønsker om afbureaukratisering og friere rammer. Regeringen vil forhandle reformen med Folketingets partier.

KL og regeringen vil på den baggrund tilrettelægge en proces for implementeringen af reformen, der sikrer en god understøttelse af den nye indsats for forsikrede ledige. KL vil i efteråret 2014 tage initiativ til, at der fælleskommunalt arbejdes med den politiske og ledelsesmæssige forankring, og i samarbejde med Beskæftigelsesministeriet tilrettelægge et program for forberedelse og gennemførelse af reformen.

I forlængelse af kommunernes større ansvar på beskæftigelsesområdet indgår der i udspillet en refusionsomlægning, der styrker kommunernes tilskyndelse til at hjælpe ledige i beskæftigelse. Refusionsomlægningen vil have byrdefordelmæssige konsekvenser, og regeringen og KL er derfor enige om, at disse konsekvenser skal imødegås ved korrektioner i udligningssystemet. Der skal i den forbindelse gennemføres et arbejde i Økonomi- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg med henblik på at foretage en samlet vurdering af de ændringer, der er behov for efter 2017.

Styrket prioritering af beskæftigelsesindsatsen

Med den kommende beskæftigelsesreform er der behov for en omstilling af beskæftigelsesindsatsen. Regeringen og KL er enige om, at der er brug for øget lokalpolitisk fokus og styrket prioritering af ressourcerne på beskæftigelsesområdet. Det kan bidrage til en mere resourceeffektiv indsats i jobcentrene og samtidig understøtte implementeringen af en kommende beskæftigelsesreform samt af de reformer, der er gennemført over de senere år.

Der er i forlængelse af aftalen om kommunernes økonomi for 2014 gennemført en kortlægning af de kommunale jobcentres ressourceforbrug. Kortlægningen identificerer initiativer til prioritering af jobcentrenes ressourceforbrug, primært ved styrket ledelsesmæssig fokus på mål- og resultatstyring, mere effektiv arbejdstidsanvendelse, regelforenkling samt øget digital understøttelse. Initiativerne anviser et omprioriteringspotentiale i jobcentrene på op mod 550 mio. kr. årligt fuldt realiseret, som kan frigøres til borgernær service i kommunerne.

Implementering af reformen af førtidspension og fleksjob

Tilgangen til førtidspension er som ventet reduceret med reformen af førtidspension og fleksjob. Regeringen og KL er enige om, at det er vigtigt, at borgere med væsentlig nedsat ar-

bejdsevne, der ikke kan tilkendes førtidspension, får den nødvendige tværfaglige og helhedsorienterede indsats. Borgere, hvor det er åbenbart formålsløst at udvikle arbejdsevnen, skal fortsat tilkendes førtidspension.

Regeringen og KL er derfor enige om at fastholde et stærkt fokus på implementeringen af reformen af førtidspension og fleksjob. Det gælder både fra statsligt, fælleskommunalt og kommunalt hold. Der er på den baggrund enighed om fortsat at have fokus på arbejdet med rehabiliteringsteams og ressourceforløb. Regeringen og KL vil i fællesskab følge arbejdet tæt.

Alle ansøgningsager om førtidspension skal i dag behandles af rehabiliteringsteamet. Det gælder også borgere, der ansøger om førtidspension, men som åbenlyst ikke opfylder betingelserne for det. Regeringen og KL er enige om, at det er unødigt bureaukratisk. Regeringen vil søge tilslutning i forligskredsen til at ændre dette.

Regeringen og KL er enige om løbende at drøfte opfølgningen på reformen af førtidspension og fleksjob.

Arbejdsklausuler

Regeringen og KL blev med aftalen om kommunernes økonomi for 2014 enige om, at arbejdsklausuler skal søges udbredt til alle kommunale udbudskontrakter inden for bygge- og anlægsarbejde samt øvrige udbudskontrakter, hvor det er hensigtsmæssigt. En nylig gennemført KL-undersøgelse viser, at dette har medført, at stort set alle kommuner nu anvender arbejdsklausuler.

Folkeskole og undervisning

Et fagligt løft af folkeskolen

Folkeskolereformen indebærer et markant og ambitiøst løft af folkeskolen med den klare målsætning at give alle elever et fagligt løft og de bedste muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Det indebærer en meget væsentlig omstilling i kommunerne og på de enkelte skoler. Det er kommunalbestyrelserne, der skal sikre, at reformens intentioner realiseres i de kommunale folkeskoler, og at der lokalt er information om reformens betydning for elever og forældre.

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at følge implementeringen af folkeskolereformen. På den baggrund er der etableret en koordinations- og styregruppe, hvor regeringen og KL indgår i et løbende tæt samarbejde om opfølgning på reformen, erfaringsudveksling, koordinering af indsatser mv.

En aktuel undersøgelse gennemført i alle kommuner viser, at kommunerne generelt er langt med at træffe de nødvendige politiske beslutninger i forhold til at fastsætte mål og skabe de fornødne rammer for at realisere en ny skole. Det er vigtigt at fastholde et politisk og ledelsesmæssigt fokus på at udnytte de mere fleksible muligheder for tilrettelæggelse af skoledagen og undervisningen til gavn for elevernes læring.

Regeringen og KL er enige om at følge udviklingen bl.a. i de nationale mål i forbindelse med de kommende års økonomiaftaler med udgangspunkt i den årlige statusredegørelse for fol-

keskolens udvikling. I den forbindelse er det afgørende for reformens succes, at man på alle niveauer løbende forholder sig til elevernes faglige resultater.

Dygtige og engagerede lærere og pædagoger er den vigtigste forudsætning for elevernes læring. Det er derfor centralt, at der lokalt udarbejdes strategier for udmøntning af de afsatte kompetencemidler for at nå kravet om fuld kompetencedækning og for at understøtte andre prioriterede områder, herunder særligt inklusionsindsatsen.

I forbindelse med det fremadrettede kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere som led i et fagligt løft af folkeskolen konstaterer regeringen og KL, at der i dag er et udbredt samarbejde lokalt mellem kommuner, folkeskoler og professionshøjskoler om efteruddannelse, udviklingsprojekter mv. Regeringen og KL forventer, at professionshøjskolerne også fremover vil spille en væsentlig rolle i forhold til efteruddannelse af lærere, pædagoger og skoleledere, jf. særskilt drøftelse herom.

Inklusion

Den almindelige folkeskole skal være det bærende fællesskab og kunne omfatte hovedparten af børn med særlige behov. Børn bliver dygtigere, og det styrker deres sociale udvikling, når de indgår i inkluderende fællesskaber.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal fortsætte det igangværende arbejde for en omstilling af folkeskolen mod en højere grad af inklusion. Kommunerne skal prioritere de ressourcer, der er nødvendige for at sikre en god omstilling til inklusion og en styrkelse af almenundervisningen, således at omstillingen bidrager til at øge det faglige niveau og trivslen for alle elever.

Endvidere er der enighed om, at omstillingen til inklusion kræver, at lærere og pædagoger har de fornødne kompetencer samt støtte og rådgivning fra relevante ressourcepersoner. Der er ligeledes enighed om at prioritere kompetenceudvikling af lærere og pædagoger bl.a. inden for de midler, som blev afsat i forbindelse med folkeskolereformen.

Endelig er der behov for tæt opfølgning på omstillingen til inklusion. Regeringen og KL er derfor enige om at supplere den allerede aftalte dokumentation og opfølgning på omstillingen til inklusion, så der sikres bedre viden om resultater og effekter – både på landsplan og i kommunerne – af prioriteringerne på området.

Bedre erhvervsuddannelser og fokuseret vejledningsindsats

På baggrund af aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser er regeringen og KL enige om, at kommunerne understøtter aftalen ved fortsat at prioritere oprettelse af praktikpladser. Regeringen vil invitere kommuner og regioner til en drøftelse af en mere koordineret praktikpladsopsøgende indsats. Der er videre enighed om at nedsætte en fælles arbejdsgruppe med regeringen, KL og Danske Regioner, der skal undersøge mulighederne for en alternativ styring, som kan erstatte den nuværende dimensionering af SOSU-området.

Regeringen og KL er enige om, at de ændringer på vejledningsområdet, som følger af reformen, kræver en omstilling af vejledningsindsatsen i kommunerne og medfører en reduktion i de kommunale udgifter til indsatsen. Ændringerne betyder bl.a., at kommunerne som ud-

gangspunkt ikke skal give individuel vejledning og gruppevejledning til de uddannelsesparate unge i 8. eller 9. klasse. Folkeskolen spiller fortsat en væsentlig rolle i at udfordre alle unge på deres uddannelsesvalg inden for de givne rammer og ressourcer. Regeringen og KL er enige om at følge konsekvenserne heraf tæt.

Sammenhængende sundhedsvæsen

Regeringen, KL og Danske Regioner har et fælles ønske om at skabe et sundhedsvæsen, hvor patienterne oplever, at almen praksis, sygehusene og den kommunale plejesektor samarbejder og sikrer gode, sammenhængende patientforløb.

De nye sundhedsaftaler, der skal udarbejdes for perioden 2015-18, indebærer et mere forpligtende samarbejde mellem regioner og kommuner, der skal sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. I det lys aftalte regeringen og KL med økonomiaftalen for 2014 en kommunal prioritering af 300 mio. kr. til at understøtte indsatsområderne i sundhedsaftalerne og ikke mindst samarbejdet mellem regioner og kommuner.

Regeringen og KL er enige om, at der afsættes yderligere 350 mio. kr. i 2015 med henblik på, at der i de fælles sundhedsaftaler opstilles fælles målsætninger inden for følgende mål for den patientrettede forebyggelse:

- Færre uhensigtsmæssige genindlæggelser
- Færre forebyggelige indlæggelser
- Færre uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser
- Færre færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene

Samtidig er der indgået en ny 3-årig overenskomst med Praktiserende Lægers Organisation. Regeringen har i den forbindelse noteret sig, at regioner og kommuner med overenskomstaftalen har forpligtet sig til over tre år at prioritere 200 mio. kr. inden for regionale og kommunale rammer til samarbejdet med almen praksis i regi af praksisplanudvalgene.

Der er enighed om, at de prioriterede indsatser vil blive beskrevet i sundhedsaftalerne, herunder med hensyn til, hvilken effekt indsatsen forventes at have bl.a. i forhold til et mere sammenhængende sundhedsvæsen. Det skal ligeledes fremgå af sundhedsaftalerne, hvordan der påtænkes fulgt op, og hvordan erfaringer videndeles. Parterne er desuden enige om at følge op på ovenstående forbindelse med økonomiforhandlingerne.

Parterne bekræfter desuden aftalen om at igangsætte en evaluering af den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet i 2014. Der udarbejdes i samarbejde med KL og Danske Regioner et kommissorium for evalueringen i juni 2014 med henblik på opstart af arbejdet senest i september 2014.

Beredskabsområdet

Redningsberedskabet består i dag af et kommunalt basisberedskab og et statsligt overbygningsberedskab, der tilsammen varetager daglige, lokale opgaver såvel som landsdækkende indsatser.

Regeringen og KL er enige om, at der gennem en forenkling af organiseringen på beredskabsområdet kan opnås betydelige effektiviseringsgevinster, mens der fortsat sikres et højt serviceniveau for borgerne. Det kan bl.a. ske ved at samle de nuværende 87 kommunale enheder i større og mere bæredygtige enheder samt ved at sikre en hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem det kommunale og statslige beredskab.

Der er på den baggrund enighed om, at kommunerne senest 1. januar 2016 vil etablere sig i nye, tværkommunale samarbejder i form af op mod 20 beredskabsenheder. Såfremt kommunerne ikke inden den fastsatte dato har etableret sig i nye enheder, vil regeringen søge tilslutning til at fastsætte nærmere kriterier for en afgrænsning af nye, mere bæredygtige enheder.

Parallelt med den kommunale forenkling af organiseringen vil staten foretage strukturtilpasninger og effektiviseringer i det statslige beredskab. Det forventes, at den statslige ramme som følge heraf reduceres med 25 mio. kr. i 2015, 75 mio. kr. i 2016 og 125 mio. kr. i 2017.

Samtidig er der enighed om, at de nye større kommunale enheder betyder, at kommunerne mest hensigtsmæssigt kan varetage nogle af de mere specialiserede beredskabsfunktioner, der i dag varetages af staten. Der er derfor enighed om en fremadrettet dialog om, hvordan der kan sikres en hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem det kommunale og statslige beredskab.

Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at det kommunale bloktilskud nedreguleres med 50 mio. kr. i 2015 og 75 mio. kr. i 2016 og frem. Herudover er regeringen og KL enige om, at det vil være muligt at frigøre yderligere 100 mio. kr. i 2015 og frem.

Socialområdet

Sociale 2020-mål

Regeringen har opstillet en række 2020-mål for den sociale indsats for de mest sårbare og udsatte grupper. De sociale 2020-mål skal bidrage til at skabe bedre vilkår for bl.a. anbragte børn, voldsramte kvinder og stofmisbrugere ved at målrette de eksisterende ressourcer mod de metoder og indsatser, der skaber de bedste resultater for den enkelte.

Regeringen og KL er enige om, at der er tale om ambitiøse mål, som sætter en klar retning for den sociale indsats i kommunerne i de kommende år. Regeringen og KL vil i fællesskab arbejde målrettet for at understøtte, at de sociale 2020-mål nås. Det vil bl.a. ske ved at sætte fokus på anvendelsen af de metoder og indsatser, der virker bedst.

Regeringen og KL vil desuden løbende følge og drøfte udviklingen i de relevante indsatser, herunder bl.a. i regi af et fælles arbejde med at sikre løbende og systematisk erfaringsudveksling og udbredelse af virksomme metoder. Regeringen og KL vil desuden gøre status for de sociale 2020-mål i forbindelse med de årlige økonomiaftaler.

Løft af ældreplejen

Med Finansloven for 2014 blev der afsat 1 mia. kr. årligt fra 2014 til ældreområdet. Regeringen og KL er enige om, at midlerne anvendes til et permanent løft af ældreplejen, hvor der er

størst behov lokalt. Det kan eksempelvis være inden for bedre praktisk hjælp og personlig pleje, bedre forhold på plejehjem eller en styrket rehabiliterings- og genoptræningsindsats.

Der er enighed om, at det er hensigtsmæssigt at understøtte rehabilitering på ældreområdet gennem ny lovgivning for at sikre, at flest mulige borgere opnår en mere selvstændig hverdag og forbliver uafhængige af hjemmehjælp. Der er samtidig enighed om, at kommunernes rehabiliteringsindsats skal understøttes gennem udbredelse af gode og virksomme metoder. Formålet er at sikre størst mulig kvalitet for borgeren og bedst mulig ressourceudnyttelse.

Forsorghjem og kvindekrisecentre

KL og regeringen er enige om at styrke kommunernes muligheder for at sikre en sammenhængende og rehabiliterende indsats for borgere med ophold på kvindekrisecentre og forsorghjem. Regeringen og KL vil derfor i efteråret drøfte mulighederne for at gennemføre tiltag, der styrker kommunernes styringsmuligheder med henblik på at yde en helhedsorienteret indsats. Drøftelserne vil tage udgangspunkt i et analysearbejde, som regeringen og KL har gennemført på området.

Revision af servicelovens voksenbestemmelser

På baggrund af det arbejde med at forenkle servicelovens voksenbestemmelser, som indgik i aftalen om kommunernes økonomi for 2014, vil regeringen i efteråret 2014 søge Folketingets tilslutning til at gennemføre en justering af lovgivningen, der indebærer, at der arbejdes med en overordnet målgruppetilgang og en mere helhedsorienteret lovgivning i forhold til sammensætningen af den hjælp, borgeren har behov for. Lovændringen vil give pligt til grundige sagsbehandling og udredning i de tunge sager samt mulighed for forenklet sagsbehandling og afbureaukratisering i de lettere sager.

Friplejeboliger

I forlængelse af økonomiaftalen for 2014 blev der igangsat et arbejde med at se på en ny afregningsmodel for friplejeboliger. Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at der inden eventuel lovgivning om en ny model for afregning, der sikrer mere lige vilkår for offentlige og private leverandører på området, er behov for at efterprøve modellen i forhold til beregning af takster under hensyntagen til alle kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger. Der skal ligeledes tages stilling til, hvorledes beregningen håndteres i tilfælde, hvor borgeren kommer fra en anden kommune end beliggenhedskommunen. Det er hensigten, at ændringerne skal træde i kraft senest medio 2015.

Rehabiliteringsmål på psykiatriområdet

Med regeringens psykiatrihandlingsplan, reformen af førtidspension og fleksjob og kontanthjælpsreformen er der igangsat en række initiativer, der understøtter det enkelte menneskes potentiale for at tage ansvar for eget liv og i forhold til at kunne deltage aktivt i samfundet med eller uden støtte. Regeringen og KL er enige om, at der er grundlag for at fastsætte et fælles rehabiliteringsmål, der fx belyser mennesker med psykiske lidelsers tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse.

Opfølgning på evalueringen af kommunalreformen

Som opfølgning på evaluering af kommunalreformen er regeringen og KL enige om at fortsætte samarbejdet om opbygningen af en national koordinationsstruktur med henblik på at

udpege målgrupper eller særlige indsætter, hvor der er behov for en øget koordination. Regeringen og KL vil i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016 gøre status for implementeringen.

Objektivt administrationsgrundlag

Der er enighed om at igangsætte et arbejde med henblik på at afdække områder og vurdere mulighederne for et mere objektivt administrationsgrundlag af offentlige ydelser med henblik på en mere effektiv administration under hensyntagen til økonomiske og fordelingsmæssige konsekvenser.

Integration

Regeringen og KL er enige om, at integrationsindsatsen først og fremmest løses som led i kommunernes ordinære indsats inden for bl.a. uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Der er samtidig enighed om, at der med henblik på at udvikle indsatsen og imødekomme udfordringerne på området er behov for klare lokale mål og øget koordinering.

Regeringen og KL er derfor enige om at starte en tæt dialog om, hvordan koordinering, vidensdeling og samarbejde kan nytænkes, så det kan bidrage til at styrke indsatsen både på specifikke områder og i forhold til den brede integrationsindsats i kommunerne.

Regeringen og KL er desuden enige om, at regeringen vil arbejde på, at der gennemføres en regelforenklings sådan, at kravet om, at der både skal laves en integrationskontrakt og en integrationsplan ændres, så der kun skal laves én plan.

Dagtilbud

Dagtilbud danner rammerne om børns trivsel, udvikling og læring. KL har redegjort for kommunernes hidtidige anvendelse af det afsatte løft på 500 mio. kr., og regeringen og KL har på den baggrund drøftet de kvalitetsfremmende initiativer, som er igangsat i kommunerne. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne også fremadrettet vil prioritere kvalitet og normeringer på dagtilbudsområdet, og vil sammen drøfte kvalitetsfremmende tiltag i dagtilbud.

Som opfølgning på Finansloven for 2013 er der udviklet en ny normeringsstatistik. Den nye opgørelsesmetode træder i kraft fra regnskab 2015.

Befordring

I økonomiaftalen for 2014 blev regeringen og KL enige om, at kommunerne frigør ressourcer ved mere effektiv opgavevaretagelse på det kommunale befordringsområde. Gevinsterne kan indhøstes både ved forbedret udbud og planlægning af kørslen i kommunerne samt ved overdragelse af udbud, trafikindkøb, planlægnings- og driftsopgaver mv. til trafikelskaberne. Effektiviseringspotentialet blev fastsat til 100 mio. kr. i 2014 stigende til 430 mio. kr. i 2017.

Kommunerne har på den baggrund sat fokus på at effektivisere befordringsområdet og indhøster gevinster svarende til 150 mio. kr. i 2014. Den indsats skal fortsætte, og kommunerne vil nå årlige effektiviseringspotentialer på i alt 250 mio. kr. i 2015, 350 mio. kr. i 2016 og 430 mio. kr. i 2017. I 2015 prioriteres 100 mio. kr. til et løft af sundhedsområdet.

5. Modernisering og bedre ressourceudnyttelse

I lyset af de stramme økonomiske rammer er der fortsat behov for at udvikle og forbedre den kommunale opgaveløsning inden for de eksisterende økonomiske rammer. Det skal blandt andet ses i lyset af regeringens ambition om at frigøre 12 mia. kr. i 2020 gennem en modernisering af den offentlige sektor.

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at understøtte en bedre lokal ressourceudnyttelse og en bedre service for borgerne. Det skal bl.a. sikres ved at fastholde fokus på at omstille og nytænke serviceproduktionen på de store velfærdsområder samt at tænke i nye strukturer og samarbejdsformer mellem kommunerne.

På den baggrund er regeringen og KL enige om at videreføre moderniseringsaftalen og frigøre ressourcer i kommunerne svarende til 2 mia. kr. i perioden 2015-2016. Aftalen indebærer dermed, at regeringen og kommunerne hver forpligter sig til at gennemføre initiativer, der frigør 1 mia. kr. frem til 2016. Midlerne skal blive i kommunerne og anvendes til at udvikle og forbedre den borgernære service.

Som led i opfyldelsen af aftalen for 2015 har regeringen fremlagt følgende initiativer:

- Øget anvendelse af anmelderordninger på byggeområdet, som kan bidrage til at reducere de erhvervsrettede sagsbehandlingstider
- Regelforenklinger på beskæftigelsesområdet med udgangspunkt i regeringens udspil til en reform samt analysen af de kommunale jobcentre
- Strukturtilpasninger og konkrete effektiviseringsforslag inden for det kommunale redningsberedskab
- Effektiviseringsgevinster i Udbetaling Danmark som følge af 3. bølge af digital selvbetjening

Endelig er der lagt op til initiativer, som vil sikre en bedre ressourceudnyttelse på social- og boligområdet, herunder initiativer vedrørende en mulig revideret afregningsmodel for friplejeboliger og forenkling af reglerne om merudgiftsydelse til børn.

KL og regeringen er enige om at initiativerne tilsammen frigør 380 mio. kr. i 2015 stigende til 396 mio. kr. i 2016. Regeringen vil fremlægge yderligere initiativer i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016.

Datastrategi

Regeringen og KL er enige om, at udviklingen i retning af flere, bedre data på de kommunale sektorområder er positiv og fortsat skal anvendes til at udvikle den kommunale opgaveløsning. I dag finder både indsamlingen og anvendelsen af data sted i blandt andet datavarehuse i staten, Danmarks Statistik og FLIS i kommunerne.

For at sikre en effektiv og sammenhængende anvendelse af data er regeringen og KL enige om at sætte fokus på grundlaget for det videre datasamarbejde mellem staten og kommunerne, herunder at samarbejdet baserer sig på gennemsigtighed, en klar rollefordeling samt

styring på mål og rammer. Der nedsættes et udvalg, som skal fastlægge et fælles grundlag for det videre arbejde med data. Arbejdet afrapporteres i efteråret 2014.

Fælles løsninger

Der er gode traditioner for at samarbejde på tværs af kommuner med henblik på at opnå en effektiv opgaveløsning, og de konkrete erfaringer hermed tilsiger, at fælles løsninger på en række områder kan bidrage til en bedre og mere effektiv opgaveløsning.

Regeringen og KL har på den baggrund og som opfølgning på økonomiaftalen for 2014 gennemført en systematisk analyse af mulighederne for flere fælles løsninger på tværs af kommunerne.

Analysen viser bl.a., at kommunerne oplever, at etableringen af fx § 60 fællesskaber er meget omfattende, og at det kan være med til at begrænse anvendelsen af fælles løsninger. Regeringen og KL enige om at se på, hvordan disse rammer kan forbedres gennem fx bedre vejledninger og eventuelt forenkling af reglerne på området.

Analysen har desuden peget på konkrete områder, hvor der eksisterer et potentiale ved at etablere flere fælles løsninger. Regeringen og KL er derfor enige om at gennemføre videre analyser af mulighederne for fælles løsninger på følgende områder:

- It- drift og it-strategi (fx valg af it-systemer og uddannelse af brugere)
- Vedligehold af kommunale veje

Analyserne skal afdække forventede kvalitative og økonomiske effekter af fælles løsninger og konkrete modeller for, hvordan disse effekter vil kunne indhøstes.

Endelig undersøges det, som led i regeringens handicappolitiske handleplan fra 2013, hvorvidt der på hjælpemiddelområdet kan opnås mere sammenhængende overgange mellem sektorer samt sikres en mere effektiv drift af hjælpemiddeldepoter i kommunerne ved anvendelse af fælles løsninger. Der er enighed om, at KL bliver inddraget i dette arbejde.

Frikommuner

Frikommuneforsøget har bidraget til nytænkning og udvikling af nye løsninger i den kommunale sektor. Flere ideer og forsøg fra projektet indgår således i folkeskole- og kontanthjælpsreformen samt udspillet til en beskæftigelsesreform. Ligeledes bør andre løsninger, som i den løbende evaluering viser sig relevante, udbredes til alle kommuner.

Frikommuneforsøget udløber efter gældende lovgivning ved udgangen af 2015 og evalueres samlet herefter. Regeringen vil søge tilslutning til, at igangværende frikommuneforsøg kan videreføres indtil medio 2017 for at undgå at stoppe forsøg, som der efter evalueringen måtte være ønsker om kan fortsætte.

Der vil i årene frem fortsat være behov for at nytænke og modernisere den offentlige sektor. Parterne er derfor enige om at igangsætte et nyt frikommuneforsøg. Regeringen og KL vil derfor i efteråret 2014 drøfte en fornyelse af frikommunekonceptet med henblik på den nærmere udformning af et nyt frikommuneforsøg.

Indkøb

I forlængelse af økonomiaftalen for 2012 er der i regi af SKI blevet etableret en række koordinerede og forpligtende indkøbsaftaler for kommunerne. Der er opgjort et samlet besparelspotentiale på 730 mio. kr. i aftalernes løbetid. Regeringen og KL er enige om, at indsatsen med udvikling af den type aftaler skal fortsætte, og at det skal overvejes, hvordan der sikres en økonomisk balanceret udvikling af aftalerne. Parterne vil derfor frem mod økonomiaftalen for 2016 drøfte nye konkrete mål herfor.

Der er endvidere enighed om, at et vigtigt fokusområde for det offentlige indkøb fremover er at sikre en høj anvendelsesgrad af såvel de fælleskommunale aftaler som andre typer af forpligtende aftaler. Der igangsættes en analyse af, hvordan kommunernes indkøbsdata kan anvendes til at sikre en høj compliance.

Offentlig-privat samarbejde

Regeringen og KL er enige om at understøtte kommunernes samarbejde med private aktører. Kommunernes samarbejde med private leverandører målt ved IKU-indikatoren udgør 29,5 pct. i 2013, hvilket er en stigning set i forhold til 2012.

Med henblik på at understøtte og kvalificere kommunernes arbejde med offentlig-privat samarbejde har regeringen i samarbejde med KL igangsat en analyse af bl.a. muligheder og barrierer for offentlig-privat samarbejde i kommunerne. Analysen forventes afsluttet i efteråret 2014.

Regeringen og KL vil desuden etablere et forsøgsprogram i samarbejde med en række kommuner med fokus på fælles udveksling af erfaringer, viden og læring om potentialer for både kommuner og virksomheder ved konkurrence om udbudseggede opgaver. Forsøgsprogrammet kan sekretariatsbetjenes af den fællesoffentlige udbudsportal.

Endelig etableres i forlængelse af tidligere år en låne- og deponeringsfritagelsespulje på 150 mio. kr. i 2015, hvor der – for at fremme offentligt-privat samarbejde – kan søges om låneadgang eller dispensation fra deponeringsforpligtelsen i lånebekendtgørelsen.

Udbetaling Danmark

Regeringen og KL er enige om, at Udbetaling Danmark er velfungerende, men at der er behov for et fortsat fokus på at imødegå de udfordringer, der er identificeret i opstartsfasen. Der er videre enighed om, at myndighedsansvaret for internationale sygesikringssager, begravelseshjælp, fleksydelse, efterlevelseshjælp og delpension overflyttes til Udbetaling Danmark.

Desuden er regeringen og KL enige om at etablere en enhed i regi af Udbetaling Danmark, der skal sikre et bedre grundlag og forpligtende samarbejde vedrørende kontrol med sociale ydelser, herunder på de kommunale ydelsesområder. Dette skal fx ske gennem bedre brug af data samt et tættere samarbejde mellem myndigheder, herunder også internationalt. Der er enighed om at anbefale Udbetaling Danmarks bestyrelse, at der etableres et operationelt samarbejdsforum med kommunal repræsentation med henblik på at sikre det løbende samarbejde omkring dataenhedens opgaver, prioriteringer m.v.

Der nedsættes samtidig en fællesoffentlig styregruppe, der bl.a. skal formulere strategiske pejlemærker for udviklingen på området, koordinere indsatsen og følge op på aftalte initiativer og afledte økonomiske effekter.

Digitalisering og digital velfærd

Den nuværende digitaliseringsstrategi udløber ultimo 2015. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at fortsætte den ambitiøse fællesoffentlige digitaliseringsdagsorden og udarbejde en ny digitaliseringsstrategi, som drøftes frem mod økonomiaftalen for 2016. Strategien skal være med til at sikre en effektiv og moderne offentlig sektor, der kan bidrage til vækst og velfærd.

Som led i den fjerde og sidste bølge af den trinvis overgang til digital kommunikation indføres obligatorisk, digital selvbetjening på fire områder i kommunerne. Det frigør 1,1 mio. kr. i 2016 og 44,4 mio. kr. i 2017 og frem. Der er enighed om at højne brugervenligheden i de offentlige digitale selvbetjeningsløsninger.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at forlænge samarbejdet om drift og vedligehold af den fælles it-infrastruktur (NemID, Digital Post, borger.dk og NemLog-in), herunder at afsætte en basisfinansiering til drift og vedligehold og samtidig styrke samarbejdsmodellen vedrørende driften. Finansieringen deles som hidtil af parterne. Endvidere skal der forberedes udbud af næste generation NemID og den videre udvikling af Digital Post samt ske frikøb af SMS-adviseringer om ny Digital Post. Kommunerne bidrager med i alt 8,5 mio. kr. i 2015, 32,0 mio. kr. i 2016, 53,6 mio. kr. i 2017 og 49,8 mio. kr. i 2018 og frem. Der er enighed om at drøfte de udgiftsmæssige konsekvenser for kommunerne i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016. Parterne er endvidere enige om at analysere forskellige modeller for fremtidig drift af fællesoffentlig infrastruktur.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at arbejdet med it-sikkerhed skal styrkes yderligere med henblik på at sikre fortrolighed om personfølsomme oplysninger og et højt sikkerhedsniveau i den digitale infrastruktur.

Som led i den fællesoffentlige Strategi for digital velfærd og national strategi for digitalisering af sundhedsvæsenet er der enighed om det videre arbejde med strategiernes initiativer. Der er enighed om digital understøttelse af kommunikation og samarbejde mellem skole og forældre samt af elevernes læring og trivsel i folkeskolen.

Øvrige temaer vedrørende digitalisering og digital velfærd er uddybet i *bilag 2*.

God økonomistyring i kommunerne

Der blev i aftalen om kommunernes økonomi for 2014 opstillet et fælles målbillede for god økonomistyring i kommunerne. Som opfølgning på målbilledet er der igangsat en række pilotforløb, der understøtter implementeringen af målbilledet. Regeringen og KL er enige om at følge op på implementeringen af målbilledet i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016.

God arbejdsgiveradfærd

Regeringen arbejder med at fremme god arbejdsfærd i staten med henblik på at styrke den samlede opgavevaretagelse. Inden udgangen af 2014 vil regeringen stille et målbillede for god arbejdsgiveradfærd til rådighed for statens arbejdsgivere.

Regeringen, KL og Danske Regioner har en fælles ambition om at understøtte offentlige arbejdsgivere i at anvende personaleressourcerne bedst muligt og indgå i tillidsfuld dialog og samarbejde med medarbejdere med henblik på at levere på deres kerneopgaver og mål. På den baggrund er parterne enige om at udveksle ideer og erfaringer med at understøtte arbejdsgiverrollen blandt offentlige arbejdsgivere.

Ejendomsadministration

Regeringen og KL er enige om at arbejde videre med systematisk benchmarking som et redskab til udbredelse af bedste praksis og til at styrke kommunernes grundlag for lokal prioritering. Regeringen og KL er enige om at igangsætte en benchmarkinganalyse af kommunernes ejendomsadministration, som tager udgangspunkt i anbefalingerne fra en foranalyse gennemført af KORA.

Sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser

Regeringen og KL ønsker at inddrage brugernes vurdering i tilrettelæggelsen af opgavevaretagelsen. Der er aktuelt 31 kommuner, som anvender Tilfredshedsportalen til at synliggøre og sammenligne den brugeroplevede kvalitet på social- og undervisningsområderne. KL vil arbejde for, at betydeligt flere kommuner har uploadet data til Tilfredshedsportalen med udgangen af 2015 og med henblik på en meget høj dækning i 2017.

I tilknytning hertil vil regeringen og KL udvikle inspirationsmateriale om anvendelsen af brugertilfredshedsundersøgelser.

6. Øvrige temaer

Restancer

De kommunale restancer er fortsat på et højt niveau. Regeringen og KL er derfor enige om at fastholde fokus på at styrke den fælles opkrævnings- og inddrivelsesopgave, herunder optimering af rykkerforløb, og at videreføre partnerskab om inddrivelse.

Der er samtidig enighed om, at det centrale inddrivelsessystem (EFI) skal understøtte en effektiv inddrivelse, og parterne vil fortsat følge implementeringen tæt med henblik på at undgå, at idriftsættelsen af systemet påvirker restanceinddrivelsen negativt.

Det er aftalt, at regeringen i den kommende folketingssamling vil arbejde for at tilpasse lovgivningen på følgende områder:

- Tillægge restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om modregning forældelsesafbrydende virkning for restfordringen
- En udvidelse af adgangen til lønindeholdelse for biblioteksrestancer og krav opstået som følge af fraflytningsgarantier
- Adgang for kommunerne til selv at tiltræde en sikkerhed stillet efter udlændingeloven

Derudover er parterne enige om, at der i regi af partnerskabet og frem mod foråret 2015 gennemføres en analyse af tabeltrækket vedrørende de øverste nettoindkomstintervaller, en analyse af fortrinsberettigede krav overdragelse til inddrivelse og en analyse af restancetypen underholdsbidrag.

Effektivisering af affaldsforbrændingssektoren

Regeringen og KL er enige om målsætningen om at effektivere affaldsforbrændingssektoren med 200 mio. kr. frem mod 2020 til gavn for virksomheder og forbrugere. Der nedsættes en arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til realiseringen heraf.

Mere genanvendelse på affaldsområdet

Regeringen og KL er i forlængelse af regeringens ressourcestrategi for affald endvidere enige om at styrke indsatsen for mere genanvendelse af affald. Der er afsat 50 mio. kr. årligt i 2014 til 2017, som bl.a. målrettes partnerskaber mellem kommuner og virksomheder til udvikling af bedre og mere effektive indsamlingssystemer og affaldsbehandlingsteknologier.

Klimatilpasning

Regeringen og KL er enige om at suspendere det planlagte krav om medfinansiering af klimainvesteringer i 2015. Finansiering af klimainvesteringer indgår i stedet i den planlagte evaluering af takstfinansieringsreglerne, som gennemføres i 2015.

Væksthuse

Der er indgået en særskilt national aftale om rammer og mål for væksthusernes indsats i 2015. På dette grundlag indgår kommunerne i hver region i slutningen af 2014 en aftale med regionens væksthus om indsatsen i 2015.

Regeringen og KL er enige om at indgå en ny aftale om væksthuse efter 2015, der fortsat kan sikre et sammenhængende erhvervsfremmesystem til gavn for virksomheder og vækst. Den nye aftale for Væksthuse efter 2015 fastlægges i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016.

Bilag

1. Kommunernes økonomi for 2015
2. Digitalisering og digital velfærd

Bilag 1. Kommunernes økonomi for 2015

Kommunerne kan i 2015 videreføre det aftalte niveau for serviceudgifterne i 2014. Aftalen indebærer dermed, at kommunernes serviceudgifter i 2015 udgør 234,6 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2015 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1
Balance for kommunerne i 2015

Mio. kr., 2015-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	234.629
Aktivtetsbestemt medfinansiering	19.866
Overførsler	63.903
Udgifter til forsikrede ledige mv.	11.874
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	17.500
Øvrige udgifter	812
Udgifter i alt	348.585
Skatteindtægter	-260.590
Bloktilskud mv.	-72.882
- Heraf betinget bloktilskud	-3.000
Beskæftigelsestilskud	-11.874
Øvrige indtægter	-7.339
Indtægter i alt	-352.685
Ekstraordinær finansiering	-4.100

Med henblik på at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét er der fastsat et balancetilskud i 2015. Hertil kommer et ekstraordinært tilskud på 600 mio. kr. i 2015 med henblik på at imødekomme lokale omstillingsudfordringer, der følger af folkeskolereformen.

Derudover ydes der et ekstraordinært tilskud i 2015 på 3 mia. kr. Heraf fordeles 2 mia. kr. som grundtilskud til alle kommuner og 1 mia. kr. på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.

Økonomi- og Indenrigsministeriet opgør fordelingen på baggrund af objektive kriterier for kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår frem mod 1. juli med henblik på, at tilskuddet kan indgå i tilskudsudmeldingen senest 1. juli.

Endvidere afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

I 2015 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for 2015. Der er enighed om, at en eventuel regnskabssanktion vedrørende 2015 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau.

Der fastsættes en særtilskudspulje på 300 mio. kr. i 2015.

Udgangspunktet for fastsættelsen af bloktilskuddet til kommunerne i 2015 er en uændret kommunal skattefastsættelse i 2015 for kommunerne under ét.

Der er enighed om, at kommunernes investeringer i 2015 udgør 17,5 mia. kr. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.

Regeringen og KL er enige om at udmønte 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2015 til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet. Der er samtidig enighed om, at kommunerne som led i normaliseringen af anlægsniveauet frisættes fra øvrige bindinger i forbindelse med udmøntningen af kvalitetsfondsmidlerne.

Der er afsat en lånepulje på 400 mio. kr. målrettet investeringer på borgernære områder samt en lånepulje på 200 mio. kr. til investeringer med effektiviseringspotentiale.

Pulje til skattenedsættelser

Regeringen og KL er enige om, at nogle kommuner skal have mulighed for at forhøje skatten inden for en ramme på 150 mio. kr. Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder inden sommer de kriterier, som vil ligge til grund for fordelingen af rammen for skattestigninger. Herefter ansøger kommunerne økonomi- og indenrigsministeren om en andel af den aftalte ramme for skattestigninger.

For at skabe plads til disse skatteforhøjelser inden for et uændret beskatningsniveau for kommunerne under ét forudsættes det, at andre kommuner sætter skatten ned svarende til i alt 150 mio. kr. For 2015 etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som for 2015 nedsætter skatten. Tilskuddet kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2015, 50 pct. i 2016 og 2017 og 25 pct. i 2018. Tilskudsordningen finansieres af staten. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 150 mio. kr., nedsættes tilskuddet.

Regeringen tilkendegiver, at hvis der for 2015 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Kommuner, der på forhånd har fået en andel af rammen for skatteforhøjelser, og som vedtager en skatteforhøjelse i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for en eventuel individuel modregning som følge af en samlet skatteforhøjelse

Øvrige økonomiske forudsætninger

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 63,9 mia. kr. i 2015, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 11,9 mia. kr. i 2015.

Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2015. I tilfælde af væsentlige ændringer i udgiftsskønnene for indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen kan der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.

De øvrige økonomiske forudsætninger for den kommunale økonomi i 2015 fremgår af boks 1.

Boks 1

Øvrige økonomiske forudsætninger

Bidrag til regionerne

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2014 var 125 kr. pr. indbygger. For 2015 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 127 kr. på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2014-2015 på 1,5 pct. inkl. medicin.

Den kommunale balance i 2015 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne. Kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af regionernes sundhedsvæsen er i 2015 forudsat til 19.866 mio. kr.

Skatter

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2012 til 2015 udgør 10,0 pct.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2015 vil blive fastsat til 6,4 pct.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2014-2015 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,9 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 2,0 pct. fra 2014-2015, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 1,3 pct. fra 2014-2015. Der er samtidig taget højde for kompensation for afskaffelse af 60-årsregel, jf. lov nr. 409 af 26. april 2013, og der er forudsat en satsreguleringsprocent for 2015 på 1,5 pct.

Bilag 2. Digitalisering og digital velfærd

Grunddata

Grunddataprogrammet er komplekst og er blevet forsinket bl.a. på grund af datafordeleren. Den tværgående styring skal derfor styrkes, ligesom der skal være bedre mulighed for at sikre fremdrift. Der er enighed om en ny forretningsmodel for det fælles geografiske administrationsgrundlag (FOT-samarbejdet) med henblik på mere effektiv og ensartet kortlægning. Kommunerne finansierer med 4,7 mio. kr. fra 2015 og frem. KOMBIT gennemfører fælleskommunale udbud vedrørende ESR-registeret, hvor regeringen og KL forudsætter, at alle kommuner tilslutter sig.

Digital sundhed

Regeringen og KL er enige om, at der frem mod udgangen af 2014 fastsættes indikatorer for digital sundhed i kommunerne, herunder for anvendelse af Fælles Medicinkort.

Der er endvidere enighed om at undersøge de sundhedsfaglige og økonomiske gevinster ved bedre digitalt samarbejde mellem kommunale plejeenheder, praksis og sygehuse om komplekse, tværgående forløb.

Der igangsættes desuden et arbejde med at forberede Sundhedsvæsenets Organisationsregister, så det kan adressere de fremtidige behov for organisationsdata på sundhedsområdet.

Regeringen og KL er enige om, at der er økonomiske og kvalitetsmæssige gevinster ved øget anvendelse af videotolkning samt videokonferencer ved indsatsrettede møder på sundhedsområdet mellem kommuner og regioner samt mellem kommuner. Initiativet kan reducere nettodriftsomkostningerne i kommunerne med 14 mio. kr. årligt fra 2016 og frem. Det anbefales, at kommunerne udbreder anvendelsen af videotolkning og den nationale videoinfrastruktur på øvrige områder.

It-infrastruktur på sundhedsområdet

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at MedCom refererer til den nationale bestyrelse for sundheds-it, herunder med godkendelse af arbejdsprogram samt budget. Der er enighed om, at kommunernes basisfinansiering af MedCom øges med 4 mio. kr. fra 2015 med henblik på at styrke MedComs implementerings- og standardiseringsarbejde. Der er endvidere enighed om, at hjemmemonitoreringsdatabasen og sårjournalen overgår til finansiering via sundhedsdatanettet i 2015, og at kommunernes betaling udgør 3,7 mio. kr. årligt.

Som led i finansierings- og styringsmodellen for fællesoffentlig it-infrastruktur på sundhedsområdet bidrager kommunerne i 2015 med 14 mio. kr. til drift af National Serviceplatform og Fælles Medicinkort.

Digital velfærd på socialområdet

På socialområdet er der enighed om at igangsætte en række yderligere analyser: En systematisk effektevaluering, der skal danne grundlaget for udbredelse af digitalt understøttet genoptræning i kommunerne, hvor dette er relevant; en opfølgning på resultaterne af en afdækning af konkrete datadelingsbehov på to sagsområder på socialområdet; et arbejde for at afdække og formidle eksisterende viden og erfaringer med anvendelse af IKT-løsninger til mennesker med kognitive handicap og sindslidelser samt et arbejde, der skal skabe mere viden om, hvordan digitale redskaber kan bidrage til øgede læringsmæssige og pædagogiske effekter i dagtilbud.

Styrket anvendelse af it i folkeskolen

Regeringen og KL er enige om, at der er væsentlige pædagogiske og tidsmæssige potentialer i øget anvendelse af it i folkeskolen. Derfor forlænges den allerede afsatte pulje til it i folkeskolen frem til udgangen af 2017. Resultaterne af en nylig gennemført effektanalyse af digitale læremidler indgår i arbejdet om den fremadrettede udmøntning af puljen. Derudover afsættes 40 mio. kr. af puljen til en central udviklingspulje til udvikling af prototyper af digitale læremidler.

Som opfølgning på *Aftale om fagligt løft af folkeskolen* og *Strategi for digital velfærd 2013-2020* er parterne enige om at realisere initiativet om en brugerportal gennem ny fælles infrastruktur og et kommunalt ansvar for anskaffelse af lokale løsninger, som digitalt understøtter kommunikation, læring og trivsel. Initiativet finansieres ud fra følgende finansieringsprincipper:

- Etableringsomkostninger til fællesoffentlig it-infrastruktur finansieres af staten
- Udgifter til driften af fællesoffentlig infrastruktur deles ligeligt mellem Undervisningsministeriet og kommunerne. Kommunernes andel finansieres via en reduktion i bloktilskuddet.
- Kommunerne afholder udgifter til lokalt indkøb af digitale løsninger til understøttelse af kommunikation, læring og trivsel i folkeskolen.

Parterne er enige om, at der skal ske en digital understøttelse af de processer i forhold til elever, forældre og personale på skolerne, der følger af *Aftale om et fagligt løft af folkeskolen*. Dette konkretiseres yderligere med udgangspunkt i den fælles analyse, som afsluttes i efteråret 2014.

Der er endvidere enighed om, at kommunernes digitale løsninger benytter den fælles infrastruktur, og at alle kommuner ved starten af skoleåret 2016/2017 har påbegyndt en udbredelse af løsningerne og sikret udbredelse til alle skoler ved udgangen af 2017.

Det fremgår af aftalen om kommunernes økonomi for 2012, at kommunerne sikrer, at skolerne har stabile og sikre trådløse netværk i 2014. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne også fremover sikrer, at skolerne har tilstrækkelig kapacitet til at understøtte udviklingen i den digitale folkeskole. Parterne er enige om i fællesskab at følge udviklingen.

Finansiering af analyseinitiativer i Strategi for digital velfærd

Til det fortsatte analysearbejde, der iværksættes som led i den fællesoffentlige strategi for digital velfærd, bidrager kommunerne i medfør af de aftalte finansieringsprincipper med 7,2 mio. kr. 2015 og 0,6 mio. kr. i 2016.

Aftale om regionernes
økonomi for 2015

Aftaler om regionernes økonomi for 2015

---

3. juni 2014

---

1. Indledning

Med aftalen om regionernes økonomi for 2015 sikres rammerne for en fortsat udvikling af sundhedsvæsenet. Det betyder fortsat realisering af patientrettigheder til hurtig udredning, prioritering af behandling og en fælles forpligtelse til at sikre større åbenhed om sundhedsvæsenets resultater.

Den begrænsede offentlige forbrugsvækst stiller krav om at fastholde fokus på at levere service og skabe velfærd inden for snævre økonomiske rammer. Parterne er enige om, at det potentiale, der fortsat kan frembringes via nye arbejdsgange, bedre kapacitetsudnyttelse, styrket brug af IT, nye samarbejdsformer mv., vil bidrage til at finansiere mere sundhed og kvalitet i sundhedsvæsenet. Regeringen anerkender i den forbindelse, at regionerne de senere år har levet op til deres ansvar ved at sikre en styring af sundhedsvæsenet inden for de aftalte driftsrammer samtidig med, at ventetider har været faldende og overlevelsen stigende.

Der fastholdes med aftalen fokus på patienter med behandlingsforløb, der går på tværs af sygehuse, praktiserende læge, hjemmesygepleje mv. Med aftalen bekræftes også indførelsen af en udrednings- og behandlingsret i psykiatrien, og parterne er enige om en målsætning om, at anvendelsen af tvang i psykiatrien er halveret i 2020.

Danske Regioner noterer i den forbindelse, at regeringen i sin handlingsplan for psykiatrien, udover det aftalte løft, lægger op til et løft i psykiatrien med 100 mio. kr. i 2015 og 200 mio. kr. i 2016 og frem til udvidelse af kapacitet og nedbringelse af ventelister. Løftet forudsætter satspuljepartiernes tilslutning.

Der er enighed om syv nye principper for det regionalt-statslige samarbejde, der sætter rammerne for et tillidsfuldt samarbejde mellem regeringen og Danske Regioner og fortsatte effektiviseringer af den offentlige sektor.

Samtidig fastholdes i forhold til kvalitetsfundsbyggerierne et højt niveau for anlægsinvesteringerne i regionerne som led i realiseringen af en ny sygehusstruktur. De samlede regionale investeringsrammer er fastlagt under hensyntagen til behovet for en normalisering af de offentlige anlægsinvesteringer de kommende år.

2. Tæt samarbejde og tillid

Regeringen og regionerne vil samarbejde om en styrket modernisering af den offentlige sektor. Det forudsætter et tæt, aktivt og tillidsfuldt samarbejde på tværs af den offentlige sektor omkring de fremtidige udfordringer.

Her er de årlige aftaler om regionernes økonomi omdrejningspunktet for fastlæggelse af de økonomiske rammer og en tæt dialog mellem stat og regioner omkring den regionale opgaveløsning.

Regeringen og Danske Regioner har derfor formuleret syv principper for samarbejdet mellem regioner og stat, *jf. boks 1*. Principperne tager udgangspunkt i en fælles erkendelse af, at en stærk decentral offentlig sektor understøtter innovation og effektiv ressourceudnyttelse.

Principperne beskriver opgave- og ansvarsfordeling mellem regioner og stat, ligesom principperne understreger det fælles ansvar for nytænkning og effektivisering af den offentlige sektor med inddragelse af borgernes ressourcer. De afspejler ligeledes en enighed om, at registrering og dokumentation er afgørende for sikring af kvalitet, effektivitet og læring, men at det ikke må være en hæmsko for en effektiv opgavevaretagelse med mest mulig velfærd til borgerne.

Boks 1

Principper for regionalt-statsligt samarbejde

Tydeligt ansvar og opbakning til lokale prioriteringer

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar
2. Styring på mål og resultater
3. Politisk ansvar og decentralt ledelsesrum
4. Viden er grundlaget

Forpligtende samarbejde om modernisering af den offentlige sektor

5. Fælles ansvar for nytænkning og effektivisering
6. Samspil om vækst og velfærd
7. Inddragelse og samspil med borgerne

Princippernes fulde ordlyd fremgår af *bilag 3*.

3. De økonomiske rammer

Med aftalen for den regionale økonomi i 2015 er der prioriteret knap 1,0 mia. kr., finansieret ved ny prioritering på 475 mio. kr. og forventede mindreudgifter til medicintilskud på knap 500 mio. kr.

Danske Regioner noterer i den forbindelse, at regeringen i sin handlingsplan for psykiatrien, udover det aftalte løft, lægger op til et løft i psykiatrien med 100 mio. kr. i 2015 og 200 mio. kr. i 2016 og frem til udvidelse af kapacitet og nedbringelse af ventelister. Løftet forudsætter satspuljepartiernes tilslutning.

Med aftalen videreføres den omstilling af behandlingen mod en mere sammenhængende indsats, der blev indledt med økonomiaftalen for 2014. Heri indgår en forudsætning om en afdæmpet aktivitetsvækst på sygehusene.

Anlægsniveauet for kvalitetsfundsbyggeri er fastsat med afsæt i et skøn for afløbet i 2015, svarende til 4,6 mia. kr. Der er i den forbindelse lagt vægt på, at kvalitetsfundsbyggeriet fortsat realiseres i overensstemmelse med indgåede kontrakter og planer. For den øvrige anlægsaktivitet i 2015 er der enighed om et bruttoanlægsniveau på 2,4 mia. kr. med tillæg af statsligt projektilskud iht. aftale om finansloven for 2014. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at regionerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at regionernes budgetter er i overensstemmelse hermed. Regeringen og Danske Regioner er endvidere enige om et anlægsloft for den øvrige regionale anlægsaktivitet på 2,0 mia. kr. i 2016. Hertil kommer statsligt projektilskud iht. aftale om finansloven for 2014.

Danske Regioner noterer desuden, at regeringen i sin handlingsplan for psykiatrien, udover de aftalte anlægslofter, lægger op til yderligere investeringer i bedre fysiske rammer for psykiatrien med 100 mio. kr. 2015 og 400 mio. kr. i både 2016 og 2017. Prioriteringen forudsætter satspuljepartiernes tilslutning. Parterne er enige om i efteråret 2014, at følge op på den konkrete udmøntning af satspuljemidlerne, jf. regeringens plan for psykiatriområdet.

De centrale elementer for regionernes økonomi i 2015 fremgår af *boks 2*. De konkrete forudsætninger er desuden beskrevet i *bilag 1*.

Boks 2**Hovedelementer i regionernes økonomi for 2015**

- Der er fastlagt et maksimalt niveau for de regionale nettodriftsudgifter på sundhedsområdet inkl. udgifter til medicintilskud på 104.759 mio. kr. i 2015, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet. Der er forudsat en aktivitetsvækst på sygehusene på 2 pct. i 2015 og produktivetsforbedringer på 2 pct. i 2015.
- I 2015 er 1 mia. kr. af regionernes bloktilskud betinget af regionernes aftaleoverholdelse i driftsbudgetterne for 2015. Der er enighed om, at en eventuel regnskabssanktion med modregning i regionernes bloktilskud vedrørende 2015 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau.
- Der er enighed om et niveau for anlægsudgifterne (brutto) på 2,4 mia. kr. på sundhedsområdet i 2015, med tillæg af statsligt projekttilskud iht. aftale om finansloven for 2014. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at regionerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at regionernes budgetter er i overensstemmelse hermed. Hertil kommer forudsat afløb på 4,6 mia. kr. i 2015 vedrørende sygehuse med støtte fra kvalitetsfonden. Der hensættes endvidere i 2015 i regionerne ved deponering 1.069 mio. kr. (15-PL) til finansiering af projekter med kvalitetsfundsstøtte.
- Der er enighed om et anlægsloft for den øvrige regionale anlægsaktivitet på 2,0 mia. kr. i 2016, med tillæg af statsligt projekttilskud iht. aftale om finansloven for 2014. Hertil kommer, at regeringen i sin handlingsplan for psykiatrien, udover de aftalte anlægslofter, lægger op til yderligere investeringer i bedre fysiske rammer for psykiatrien med 100 mio. kr. 2015 og 400 mio. kr. i både 2016 og 2017. Prioriteringen forudsætter satspuljepartiernes tilslutning.
- Det statslige bloktilskud udgør 87.127 mio. kr. i 2015, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet. Det maksimale niveau for regional finansiering fra kommunal medfinansiering i form af aktivitetsbestemte bidrag udgør 19.866 mio. kr. i 2015.

Der etableres for 2015 en lånepulje til refinansiering af indtil halvdelen af regionale afdrag inden for en ramme på 650 mio. kr. Udbetalingen af den statslige aktivitetspulje omlægges fra fuld a conto-udbetaling primo 2015 til en løbende udbetaling i tilknytning til bloktilskuddet.

Med henblik på at fremme offentligt-privat samarbejde etableres en deponeringsfritagelsespulje på 400 mio. kr. i 2015, hvor der kan søges om dispensation fra deponeringsforpligtelsen i lånebekendtgørelsen.

4. Udredningsret

Udredningsretten trådte i kraft 1. september 2013 i somatikken og indebærer, at alle patienter, der er henvist til et sygehus, skal have et tilbud om at blive udredt inden for 30 dage, hvis det er fagligt muligt. Hvis det ikke er muligt at udrede patienten inden for 30 dage, skal patienten have en plan for den videre udredning.

Regionerne har gjort en stor indsats for at implementere udredningsretten. Der er tale om en betydelig omlægning af arbejdsgange mv. på sygehusene, som regionerne arbejder målrettet på at implementere. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at regionerne vil fortsætte

med at arbejde målrettet med implementeringen af udredningsretten. Det kan bl.a. ske ved en fortsat udnyttelse af potentialerne for bedre kapacitetsanvendelse som følge af den differentierede behandlingsret og ved realiseringen af de effektiviseringsgevinster, der følger af effektive og korte udredningsforløb i form af kortere indlæggelsestider, mere sammenhængende patientforløb og færre u hensigtsmæssige genindlæggelser.

Parterne er endvidere enige om en tæt monitorering af området. Monitoreringen af udredningsretten blev i gangsat i april 2014, og de første opgørelser vil være til rådighed september 2014. Regionerne skal som led i monitoreringen supplere med opgørelser vedrørende patienter, der gennem deres frie valg af sygehus selv vælger en længere udredningsperiode. Opgørelserne vil indgå ved offentliggørelsen af monitoreringsresultater.

5. Psykiatri

Regeringen har i maj fremlagt en langsigtet plan for psykiatriområdet, der skal sikre en ligeværdig indsats for mennesker med psykiske lidelser. Psykiatrien skal være en ligeværdig del af sundhedsvæsenet, og indsatsen i regioner og kommuner skal være af samme høje kvalitet som indsatsen for mennesker med fysiske sygdomme.

Danske Regioner støtter op om budskaberne i planen og anerkender, at der lægges op til et væsentligt løft af psykiatrien med 700 mio. kr. i 2015-2018 til udvidelse af kapaciteten og nedbringelse af ventelister, hvori der indgår et permanent løft på 200 mio. kr. i 2016 og fremefter. Med planen lægges der samtidig op til et markant løft af de fysiske rammer i psykiatrien på 900 mio. kr. i 2015-2017 bl.a. med henblik på at skabe en mere moderne psykiatri, nedbringe tvang og højne kvaliteten i indsatsen.

Analyser i regi af regeringens psykiatriudvalg har vist, at der i den regionale psykiatri er store forskelle i produktivitet og kapacitetsudnyttelse og potentiale for bedre ressourceanvendelse. Regionerne er således i gang med en omstilling af psykiatrien med bl.a. pakkeforløb, effektivisering af arbejdsgange og større fokus på økonomi og aktivitet.

Parterne er enige om, at rammerne på den baggrund er til stede for indfasning af de nye patientrettigheder i hele landet. I forlængelse heraf er parterne enige om, at de nye patientrettigheder ikke bør føre til utilsigtet ændret henvisningspraksis i psykiatrien. Parterne er enige om at følge udviklingen i henvisningspraksis, herunder at drøfte behovet for evt. faglige og organisatoriske initiativer.

I opfølgning på finansloven for 2014 har regeringen og Danske Regioner indgået et partnerskab om et fælles mål om, at andelen af personer som tvangsfikseres skal være halveret i 2020. Samtidig skal den samlede anvendelse af tvang i psykiatrien reduceres. Der er enighed om at realisere partnerskabets mål, uden der sker en u hensigtsmæssig substitution mellem forskellige tvangsindgreb.

Parterne er enige om, at der nu, og i lyset af regeringens handlingsplan, er et solidt grundlag for en fælles målsætning om, at brugen af tvang er halveret i 2020.

Over de seneste år er der sket en markant stigning i antallet af retspsykiatriske patienter. Parterne er enige om, at der i det lys er behov for en nærmere analyse af årsagerne til denne udvikling. Danske Regioner noterer, at regeringen med sin handlingsplan for psykiatrien nedsætter en ekspertgruppe, der skal søge at kortlægge årsagerne til udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter og udviklingen i indsatserne. Danske Regioner og KL vil sammen med regeringen udarbejde et kommissorium for dette arbejde.

6. Sygehusbyggeri

Regionerne er i gang med at implementere en ny sygehusstruktur. Denne struktur skal understøtte en øget specialisering og samling af funktioner på færre matrikler. Heri indgår 16 projekter støttet af kvalitetsfonden.

Der er i starten af 2014 givet endeligt tilsagn til alle 16 kvalitetsfundsprojekter, hvormed rammerne er sat for en ny og moderne sygehusstruktur.

Regionerne har som bygherrer ansvar for at realisere byggerierne inden for de udmeldte tilsagnsbetingelser, så der opføres fuldt ud funktionsdygtige og tidssvarende sygehuse. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at regionerne foretager de nødvendige prioriteringer, der sikrer styring og overholdelse af de fastlagte investeringsrammer, og dermed sikrer klare rammer for de enkelte kvalitetsfundsprojekter i regionerne.

Som led i regionernes projekt om videndeling gennemføres en evaluering af byggestyringsprincipperne i de 16 kvalitetsfundsprojekter med særligt fokus på rammerne for og styring af leverandører. Evalueringen skal munde ud i fælles anbefalinger vedrørende god styring og eksekvering heraf på byggerierne.

Regeringen og Danske Regioner er endvidere enige om fortsat at følge regionernes arbejde med videndeling i forbindelse med sygehusbyggerierne tæt. Danske Regioner skal inden udgangen af 2014 opdatere oversigten over de initiativer, som regionerne har igangsat i projektet om videndeling i sygehusbyggeri.

Parterne er enige om, at der er betydelige gevinster ved mere systematisk it-understøttelse af servicelogistik og sporing af medicinsk udstyr og øvrige lægelige artikler, herunder mindre spild og bedre patientsikkerhed. På den baggrund skal der med afsæt i GS1-standarder og en kommende EU-forordning om medicinsk udstyr på nationalt niveau stilles krav til standardisering dækkende identifikation af medicinsk udstyr og øvrige standardvarer, jf. regionernes udspil "Sund vækst". Parterne er ligeledes enige om at undersøge behovet for og mulighederne for at udvikle en model for et nationalt implantatregister frem mod økonomiaftalen for 2016.

7. Akutmodtagelser

Som opfølgning på økonomiaftalen for 2014 er der gennemført en faglig gennemgang af de fælles akutmodtagelser. Resultatet af gennemgangen er en række anbefalinger, som retter sig mod arbejdet med den videre udvikling af akutmodtagelserne. Gennemgangen viser, at akutmodtagelserne samlet set har løftet behandlingen af den akutte patient, og at regionerne implementerer anbefalingerne fra Sundhedsstyrelsens rapport fra 2007 om "Styrket akutberedskab". Gennemgangen viser samtidig, at der i nogle tilfælde er variation i, hvordan sammenlignelige akutmodtagelser er organiseret. Akutmodtagelserne er derfor fortsat et område i udvikling – også fordi de bygningsmæssige rammer er under forandring.

På den baggrund er parterne enige om, at regionerne implementerer anbefalingerne fra den faglige gennemgang som led i det fortsatte arbejde med at sikre ensartet, høj kvalitet på tværs af akutsygehuse og regioner. Parterne er også enige om, at regionerne fortsætter arbejdet med datadrevet kvalitetsudvikling i akutmodtagelserne. I den forbindelse udvikles et nationalt indikatorsæt, som indeholder centrale indikatorer for kvalitet, service og effektivitet. Indikatorsættet skal tage afsæt i den kliniske kvalitetsdatabase på området, der forventes ibrugtaget primo 2015, og skal understøttes af ensartet registrering af aktivitet i alle akutmodtagelserne. Det nationale indikatorsæt vil danne grundlag for en fælles status for akutmodtagelserne i 2016.

8. Kontrolforløb for kræft

Regeringen og Danske Regioner er enige om behovet for at nytænke opfølgningen af kræftpatienter, bl.a. ved at fjerne automatikken i kontrolforløbene og indføre opfølgning på baggrund af behov og dokumentation. Omlægningen af opfølgningen skal medføre højere kvalitet for den enkelte kræftpatient, bl.a. ved i højere grad at tage udgangspunkt i patientens individuelle behov. Der er på det grundlag udarbejdet nye evidensbaserede faglige retningslinjer på området, som skal indføres fra efteråret 2014. Parterne er enige om, at de nye, mere målrettede og evidensbaserede opfølgingsforløb vil kunne frigøre kapacitet, herunder speciallægeressourcer, som anvendes til anden kræftindsats.

9. Sammenhængende sundhedsvæsen

Regeringen, Danske Regioner og KL har et fælles ønske om at skabe et sundhedsvæsen, hvor patienterne oplever, at almen praksis, sygehuse og det kommunale sundhedsvæsen samarbejder og sikrer gode, sammenhængende patientforløb.

De nye sundhedsaftaler, der skal udarbejdes for perioden 2015-18, indebærer et mere forpligtende samarbejde mellem regioner og kommuner, der skal sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. I det lys aftalte regeringen og Danske Regioner med økonomiaftalen for 2014 en regional prioritering af 250 mio. kr. til at un-

derstøtte indsatsområderne i sundhedsaftalerne og ikke mindst samarbejdet mellem regioner og kommunerne. Parterne er enige om, at denne prioritering fastholdes i 2015.

Samtidig er der indgået en ny 3-årig overenskomst med Praktiserende Lægers Organisation. Regeringen har i den forbindelse noteret sig, at regioner og kommuner med overenskomstaf-talen har forpligtet sig til over tre år at prioritere 200 mio. kr. inden for regionale og kommunale rammer til samarbejdet med almen praksis i regi af praksisplanudvalgene.

Der er enighed om, at de prioriterede indsatser vil blive beskrevet i sundhedsaftalerne, herunder med hensyn til, hvilken effekt indsatsen forventes at have bl.a. i forhold til et mere sammenhængende sundhedsvæsen. Det skal ligeledes fremgå af sundhedsaftalerne, hvordan der påtænkes fulgt op og hvordan erfaringer videndeles. Parterne er desuden enige om at følge op på ovenstående i forbindelse med økonomiforhandlingerne.

10. Modernisering

Afbureaukratisering på sundhedsområdet

Regeringen og Danske Regioner er enige om at nytænke og bidrage med konkrete forslag til afbureaukratisering på sundhedsområdet for at sikre, at sundhedspersonalet får mere tid til pleje og behandling af patienterne.

Der er derfor bl.a. igangsat et styringsreview, som ud fra et bottom-up-perspektiv skal afdække, hvordan forskellige styringsredskaber påvirker det daglige arbejde på sygehusene. Undersøgelsen skal munde ud i en række konkrete anbefalinger, som kan danne grundlag for at sanere statslige, regionale og lokale dokumentationskrav og fokusere styringen, så den bliver enklere og mere meningsfuld for den enkelte medarbejder samt understøtter det optimale patientforløb. Anbefalingerne vil foreligge forud for forhandlingerne om regionernes økonomi for 2016. Sideløbende med dette arbejde videreføres den igangværende indsats i forhold til afbureaukratisering i sundhedsvæsenet.

Synlighed om resultater

Synlighed om resultater af indsatsen er en af de helt centrale drivkræfter for kvalitetsudvikling. Derfor aftalte regeringen, Danske Regioner og KL med økonomiaftalen for 2014 en synlighedsreform på sundhedsområdet, der implementeres over de kommende år.

De afgørende elementer for en datadrevet kvalitetsudvikling er hurtig adgang til samlede data for omkostninger og kvalitet. Parterne er enige om, at de sundhedsprofessionelles engagement og ejerskab til styrket brug af data er afgørende i bestræbelserne på at løfte kvaliteten på sundhedsområdet. Regeringen og Danske Regioner vil derfor samarbejde om, at der i 2015 sikres smidig og sikker udveksling af nationale registerdata og regionale kvalitetsdata, og at data fra praksissektoren sidestilles med øvrige sundhedsdata i forhold til tilgængelighed og som driver for kvalitet og udvikling af sundhedsvæsenet.

Kapacitetsanvendelse i somatikken

Regeringen og Danske Regioner aftalte med økonomiaftalen for 2014 et styrket fokus på en bedre og mere effektiv brug af kapaciteten på sygehusene. Effektiv anvendelse af kapaciteten på sundhedsområdet er en central forudsætning i moderniseringsdagsordenen og i målet om mere sundhed for de samlede ressourcer.

Parterne er i det lys enige om at igangsætte et arbejde i regi af Danske Regioner, og med deltagelse af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Finansministeriet. Arbejdsgruppen skal med afsæt i et oplæg fra regionerne arbejde med, hvordan man kan identificere og udbrede bedste praksis for opgørelse af indikatorer for kapacitetsanvendelsen med henblik på større gennemsigtighed om kapaciteten og kapacitetsudnyttelsen på sygehuse, i den enkelte region, og på tværs af regionerne. I arbejdet indgår også videreudvikling af Venteinfo.dk, med sigte om at understøtte effektiv patientvisitation på tværs af sygehuse og regionsgrænser. Arbejdet afsluttes i foråret 2015.

Sundheds-it og digitalisering

Den nuværende digitaliseringsstrategi udløber ultimo 2015. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at fortsætte den ambitiøse fællesoffentlige digitaliseringsdagsorden og udarbejde en ny digitaliseringsstrategi, som drøftes frem mod økonomiaftalen for 2016. Strategien skal være med til at sikre en effektiv og moderne offentlig sektor, der kan bidrage til vækst og velfærd.

Det undersøges, om to områder i regionerne (booking af aftaler og oplysningsskemaer) skal overgå til obligatorisk digital selvbetjening. Det afledte økonomiske potentiale herved skønnes at udgøre 20 mio. kr. i 2016 og 70 mio. kr. i 2017 og frem. Regionerne sikrer brugervenlige og effektive selvbetjeningsløsninger samt den nødvendige hjælp til borgerne.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at forlænge samarbejdet om drift og vedligehold af den fælles it-infrastruktur (NemID, Digital Post, borger.dk og NemLog-in), herunder at afsætte en basisfinansiering til drift og vedligehold og samtidig styrke samarbejdsmodellen vedrørende driften. Finansieringen deles som hidtil af parterne. Endvidere skal der forberedes udbud af næste generation NemID og den videre udvikling af Digital Post samt ske frikøb af SMS-adviseringer om ny Digital Post. Regionerne bidrager med i alt 4,3 mio. kr. i 2015, 16,1 mio. kr. i 2016, 26,7 mio. kr. i 2017 og 24,8 mio. kr. i 2018 og frem. Der er enighed om at drøfte de udgiftsmæssige konsekvenser for regionerne i forbindelse med økonomiaftalen for 2016. Parterne er endvidere enige om at analysere forskellige modeller for fremtidig drift af fællesoffentlig infrastruktur.

Adgang til data er afgørende for en god, effektiv og sammenhængende behandling af borgerne. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at arbejdet med data- og it-sikkerhed skal styrkes yderligere med henblik på at sikre fortrolighed om personfølsomme oplysninger og et højt sikkerhedsniveau i den digitale infrastruktur og i brug af sundhedsdata.

Med økonomiaftalen for 2014 blev der aftalt en fællesoffentlig strategi for digital velfærd og en national digitaliseringsstrategi for sundhedsvæsenet. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om udmøntningen af en række af strategiernes initiativer, jf. bilag 4. Herunder er der enighed om fortsat udvikling af indikatorer for it-understøttelsen af kliniske arbejdspladser og

patientforløb på sygehusene og på tværs af sektorerne samt fortsat udbredelse af telemedicin og af videoløsninger i regionerne. Ligeledes er parterne enige om, at beslutningsstøttefunktioner i Fælles Medicinkort skal være klar til brug på alle sygehuse og for praksissektoren senest i 2017.

God økonomistyring på sygehusene

Der blev i økonomiaftalen for 2014 opstillet et målbillede for god økonomistyring på sygehusene. Målbilledet er retningsgivende for udviklingen af sygehusenes økonomistyring.

Regeringen og Danske Regioner følger op på implementeringen af målbilledet i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2016 og vurderer behovet for nye indsatser, der kan styrke sygehusenes økonomistyring yderligere. Der er god fremdrift i de aftalte projekter. Erfaringerne fra projekterne danner baggrund for de konkrete indsatser, der kan implementeres på længere sigt.

11. Praksissektor

Regionernes Lønnings- og Takstnævn har indgået en række aftaler med organisationer i praksissektoren, som har bidraget til en bedre kvalitet og en bedre økonomistyring på de pågældende områder. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at fortsat fokus på økonomiprotokollater med fast udgiftsramme er nødvendigt i forhold til at sikre udgiftsstyring, ligesom økonomiprotokollater samtidig understøtter organisationernes ansvar for overholdelse af de økonomiske rammer.

Tandlægeområdet

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at det er vigtigt at have fokus på, om de ydelser, der leveres i praksissektoren, herunder på tandlægeområdet, har det sundhedsfagligt korrekte indhold, således at hverken det offentlige eller borgerne betaler for ydelser, der fagligt set er unødvendige. På den måde sikres en ensartet høj faglig kvalitet i ydelserne og effektiv brug af sundhedsvæsenets ressourcer.

I det lys bekræfter parterne hinanden i, at de omprioriteringer, som er forudsat med finanslovene for 2013 og 2014 og følger af Sundhedsstyrelsens nye faglige retningslinjer på tandlægeområdet, skal realiseres i de igangværende forhandlinger mellem RLTN og Tandlægeforeningen. Det har høj prioritet at fastlægge rammerne på området, og der er enighed om at drøfte fremdriften i forhandlingerne i efteråret 2014, og i den anledning overveje, om der fortsat er grundlag for at afsøge en forhandlet løsning.

12. Forskning

Danmark har en klar international styrkeposition inden for den kliniske forskning. Den kliniske forskning i Danmark foregår ofte i et offentligt-privat samspil, og regeringen og Danske Regioner er enige om at gennemføre initiativerne i den nye *Handlingsplan for styrkede rammer for offentlig-privat samarbejde om klinisk forskning*.

Parterne enige om, at den kliniske forskning, som foregår på hospitaler, tæt på patienterne og i samarbejde med universiteterne udgør en hjørnesteen i den fortsatte udvikling af sundhedsvæsenet. På samme måde er parterne enige i vigtigheden af et fortsat fokus på sundhedstjenesteforskning, som løbende bidrager til et stadigt mere effektivt sundhedsvæsen af høj kvalitet.

Biobanker er desuden et vigtigt element i den fremtidige forskning og udvikling af sundhedsvæsenet. Der er derfor enighed om at styrke en sikker, gennemsigtig og sammenhængende anvendelse af biobanker til forskningsbrug i Danmark. Parterne er enige om at styrke samarbejdet mellem Danmarks Nationale Biobank (DNB) på Statens Serum Institut og de regionalt forankrede biobanker.

13. Vækstindsats via effektive partnerskaber

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at de regionale vækstfora bidrager til udmøntning af relevante dele af regeringens vækstplaner ud fra de særlige regionale udfordringer og potentialer for vækst, som findes i regionerne. Det konkrete indhold fastlægges i de regionale vækstpartnerskaber, som forventes indgået mellem regeringen og de regionale vækstfora i efteråret 2014.

Arbejdet med at udnytte mulighederne for vækst og beskæftigelse i hele landet indgår som et led i udarbejdelsen af de nye regionale vækst- og udviklingsstrategier. Parterne lægger vægt på, at de nye strategier skaber fundamentet for en sammenhængende indsats for vækst og udvikling i regionerne. Strategierne skal endvidere bidrage til at skabe sammenhæng i indsatsen for vækst og udvikling på kommunalt, regionalt og statsligt niveau.

Parterne er enige om, at det er vigtigt at dokumentere resultater og effekter af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. I den forbindelse er det udvidede samarbejde om effektmåling, der er indgået mellem alle regioner og Erhvervs- og Vækstministeriet primo 2014, centralt for at opnå et bedre grundlag for at sandsynliggøre og vurdere effekten af indsatsen.

14. Øvrige temaer

Kollektiv trafik

Parterne er enige om, at sammenhængen i den kollektive trafik skal styrkes. Det indebærer, at den kollektive trafik skal ses i et helhedsperspektiv, hvor der tages udgangspunkt i, hvordan den samlede kollektive trafik kan gøres til et mere attraktivt alternativ for den enkelte kunde. Det aftales derfor, at der i samarbejde mellem Transportministeriet, Finansministeriet, Danske Regioner og KL samt Trafikselskaberne i Danmark udarbejdes en analyse med særligt fokus på tilbringertrafikken til togene, bl.a. i forhold til at realisere størst mulig samlet passagervækst frem mod at timemodellen gennemføres – herunder operative redskaber, cases og modeller til brug for planlægningen.

Privatbaner

Parterne har drøftet de nuværende kriterier for fordeling af bloktilskud på regionernes udviklingsområde i forhold til kriteriet vedrørende antal kilometer privatbanespor. Der er enighed om, at en arbejdsgruppe under Økonomi- og Indenrigsministeriet og med deltagelse af Danske Regioner inden udgangen af 2014 gennemfører en analyse af kriteriet. Der skal tages hensyn til en fortsat effektiv opgavevaretagelse i regionerne såvel som en fortsat sammenhængende kollektiv trafik i hele landet på tværs af såvel regioner og kommuner som trafiksskaber.

Kortlægning af bredbåndsdækning

Bredbåndsdækning er en forudsætning for bl.a. udbredelse af sundhedsteknologi og telemedicin i hele Danmark. Regeringen er i samarbejde med Danske Regioner, KL og telebranchen ved at udarbejde en mere finmasket kortlægning af mobil- og bredbåndsdækningen i Danmark, der fra 2015 skal give bedre overblik over den lokale dækning. Regeringen, Danske Regioner og KL vil på baggrund heraf gøre status for udviklingen i retning af en velfungerende bredbåndsinfrastruktur med henblik på realisering af ambitionerne i strategi for digital velfærd.

Opfølgning på evaluering af kommunalreformen

Regeringen og Danske Regioner er enige om vigtigheden af, at initiativerne i opfølgningen på evalueringen af kommunalreformen gennemføres, så borgerne i højere grad vil opleve gnidningsfrie overgange mellem myndighederne. Parterne vil i forbindelse med økonomiaftalen for 2016 gøre status for implementeringen.

Parterne bekræfter i den forbindelse aftalen om at igangsætte en evaluering af den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet i 2014. Der udarbejdes i samarbejde med Danske Regioner og KL et kommissorium for evalueringen i juni 2014 med henblik på opstart af arbejdet senest i september 2014.

Diagnostik og smitteberedskab

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at der er behov for en ny organisering af det diagnostiske område. Parterne er ligeledes enige om, at Statens Serum Institut (SSI) skal være nationalt referencelaboratorium.

Parterne er enige om, at regionerne fremadrettet kan hjemtage en stadig større del af de diagnostiske ydelser til udførelse på egne laboratorier. Parterne er samtidig enige om, at den fremtidige organisering af det diagnostiske område skal være baseret på referencemodellen, og at visse diagnostiske ydelser fortsat skal udføres af SSI.

Parterne igangsætter en proces, der fastlægger den fremtidige faglige opgavefordeling mellem SSI og regionerne. Arbejdet igangsættes i sommeren 2014 og afsluttes inden udgangen af 2014, og den aftalte model sigtes indfaset frem mod 2017.

Bedre erhvervsuddannelser

På baggrund af aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser er regeringen og Danske Regioner enige om, at regionerne understøtter aftalen ved fortsat at prioritere oprettelse af praktikpladser. Der er enighed om at nedsætte en fælles arbejdsgruppe med regerin-

gen, Danske Regioner og KL, der skal undersøge mulighederne for en alternativ styring, som kan erstatte den nuværende dimensionering af SOSU-området.

God arbejdsgiveradfærd

Regeringen arbejder med at fremme god arbejdsgiveradfærd i staten med henblik på at styrke den samlede opgavevaretagelse. Inden udgangen af 2014 vil regeringen stille et målbillede for god arbejdsgiveradfærd til rådighed for statens arbejdsgivere.

Regeringen, Danske Regioner og KL har en fælles ambition om at understøtte offentlige arbejdsgivere i at anvende personaleressourcerne og indgå i tillidsfuld dialog og samarbejde med medarbejdere med henblik på at levere på deres kerneopgaver og mål. På den baggrund er parterne enige om at udveksle ideer og erfaringer med at understøtte arbejdsgiverrollen blandt offentlige arbejdsgivere.

Mere tidssvarende vederlæggelse af menige regionalpolitikere

Medlemmerne af regionsrådene har en stor og vigtig opgave med at drive et moderne sundhedsvæsen og medvirke til at skabe regional udvikling. Der følger en betydelig arbejdsbyrde med at løse de komplekse udfordringer.

Danske Regioner noterer sig, at regeringen derfor har indgået en politisk aftale om en mere tidssvarende vederlæggelse af menige kommunal- og regionalpolitikere, hvor der afsættes midler i 2015 og frem til en forhøjelse af vederlagsniveauet for regionsråds- og kommunalbestyrelsesmedlemmer pr. 1. juli 2014.

Bilag 1. Regionernes økonomi for 2015

Forudsætningerne for aftalen om regionernes økonomi for 2015 fremgår af boks 1-3.

Boks 1

Økonomiske forudsætninger vedrørende sundhedsområdet

- Der er fastlagt et maksimalt niveau for de regionale nettodriftsudgifter på sundhedsområdet inkl. udgifter til medicintilskud på 104.759 mio. kr. i 2015, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet.
- Det er forudsat en aktivitetsvækst på sygehusene på 2,0 pct. i 2015 og produktivetsforbedringer på 2 pct. i 2015.
- Der er enighed om et niveau for anlægsudgifterne (brutto) på 2,4 mia. kr. på sundhedsområdet i 2015, med tillæg af statsligt projektilskud iht. aftale om finansloven for 2014. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at regionerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at regionernes budgetter er i overensstemmelse hermed. Hertil kommer forudsat afløb på 4,6 mia. kr. i 2015 vedrørende de nye sygehuse med støtte fra kvalitetsfonden. Der hensættes endvidere i 2015 i regionerne ved deponering 1.069 mio. kr. (15-PL) til finansiering af projekter med kvalitetsfundsstøtte. Der er samtidig enighed om et anlægsloft for den øvrige regionale anlægsaktivitet på 2,0 mia. kr. i 2016, med tillæg af statsligt projektilskud iht. aftale om finansloven for 2014.
- Det statslige bloktilskud udgør 87.127 mio. kr. i 2015, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet.
- Det statslige, aktivitetsbestemte tilskud udgør i 2015 1.322,1 mio. kr. Den aktivitetsbestemte pulje udmøntes som anført i bilag 2.
- De foreløbige opgørelser viser, at sygehusene i 2013 har præsteret en samlet produktionsværdi på 68.650 mio. kr. (15-PL). I 2014 forventes sygehusene at præstere en aktivitetsstigning på 0,1 pct. svarende til en produktionsværdi på 68.719 mio. kr. (15-PL) ekskl. puljer. I 2015 forventes en yderligere aktivitetsstigning på 2,0 pct., svarende til en forventet produktionsværdi på 70.093 mio. kr. De forventede produktionsværdier i 2014 og 2015 er opgjort under forudsætning af en produktivetsvækst på 2 pct. i begge år.
- Det maksimale niveau for regional finansiering fra kommunal medfinansiering i form af aktivitetsbestemte bidrag udgør 19.866 mio. kr. i 2015, hvortil kommer regulering i medfør af DUT-princippet. Finansieringsloftet fordeles mellem regionerne med udgangspunkt i regionernes aktivitet 2013 på baggrund af de foreløbige takster for 2015 pr. maj 2014.
- Udbetalingen af den statslige aktivitetspulje omlægges fra fuld acontoudbetaling primo 2015 til en løbende udbetaling i tilknytning til bloktilskuddet.

Boks 2

Økonomiske forudsætninger vedrørende regional udvikling

- Der er fastlagt et maksimalt niveau for de regionale nettodriftsudgifter til det regionale udviklingsområde i 2015 på 2.982 mio. kr., hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet.
- Det statslige bloktilskud til regional udvikling udgør 2.286 mio. kr. i 2015, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet.
- For 2015 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for regionernes bidragsfastsættelse vil være et grundbidrag på 127 kr. pr. indbygger, svarende til 717 mio. kr. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2014-2015 på 1,5 pct.

Boks 3

Øvrige økonomiske forudsætninger

- Pris- og lønudviklingen på sundhedsområdet fra 2014-2015 er fastsat til 1,7 pct. ekskl. medicin. For regional udvikling er pris- og lønudviklingen fra 2014-2015 fastsat til 2,0 pct. Den samlede pris- og lønregulering på det regionale område fra 2014-2015 er fastsat til 1,5 pct. inklusiv medicin. PL-skønnet for anlægsudgifterne er 1,3 pct. fra 2014-2015.

I 2015 er 1 mia. kr. af regionernes bloktilskud betinget af regionernes aftaleoverholdelse i driftsbudgetterne for 2015. Der er enighed om, at en eventuel regnskabssanktion med modregning i regionernes bloktilskud vedrørende 2015 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau.

Bilag 2. Principper for udbetaling af den statslige, aktivitetsbestemte pulje

---

Det statslige, aktivitetsbestemte tilskud på sygehusområdet udgør i 2015 3.574,6 mio. kr. på landsplan inkl. kommunalt aktivitetsbidrag, svarende til 1.322,1 mio. kr. til regionerne. Midlerne udbetales med 40 pct. DRG/DAGS-takst inkl. kommunalt aktivitetsbidrag.

Der kan én gang hvert år (1. maj til ikrafttrædelse 1. juli) udmeldes budgettakster for nye behandlinger mv. af væsentligt omfang og betydning. Takstsystemet kan herudover efter nærmere aftale mellem Danske Regioner, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og KL justeres for indførelse af meget væsentlige, nye behandlingstilbud eller for omlægninger af væsentlig økonomisk betydning for sygehusene.

Dækningsområde for puljemidlerne

Aktivitetspuljen vedrører al somatisk sygehusbehandling, der foregår ambulant eller under indlæggelse, og som finansieres af en sygehusregion ved egne eller fremmede sygehuse, på private klinikker mv. Alternativ og eksperimentel behandling på private sygehuse mv. er undtaget. Desuden indgår en række nærmere definerede ydelser på speciallægeområdet, som substituerer sygehusbehandling.

Udbetaling og fordeling af puljen på regioner

Regionernes aktivitetsbestemte tilskud på i alt 1.322,1 mio. kr. for 2015 udbetales a conto i 12-dele rater i tilknytning med bloktilskuddet og opgøres endeligt ved udgangen af 1. kvartal 2016 på grundlag af den aktivitet i regionerne, som er indberettet senest den 10. marts 2016. De statslige aktivitetsmidler fordeles mellem regionerne efter samme nøgle som bloktilskuddet til regionernes sundhedsudgifter.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner er enige om vigtigheden af, at der hver den 10. i måneden foreligger opgørelser af aktivitet mv. til regionerne.

Opgørelse af baseline mv. for de statslige aktivitetspuljer

Der forudsættes i 2014 en aktivitetsstigning i forhold til den faktisk konstaterede aktivitet i 2013 på 0,1 pct.

Den foreløbige baseline for 2015 er 61.156,9 mio. kr. (2015 takstsystem). Metoden til beregning af den foreløbige baseline er aftalekonsistent og er:

1. Den faktiske aktivitet i 2013 opgjort i takstsystem 2015 tillagt 0,1 pct.
2. Produktionsværdien efter pkt. 1 tillægges den forudsatte aktivitetsstigning fra 2014 til 2015 på 2,0 pct.
3. Produktionsværdien af de statslige aktivitetsafhængige midler i 2015 på i alt 8.936,6 kr. (15-pl) fratrækkes produktionsværdien efter pkt. 1-3 for at danne baseline.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse beregner og udmelder en endelig baseline for 2015 pr. januar 2015. Den endelige baseline er fastlagt ved den foreløbige baseline korrigeret (plus/minus) for nettobudgetvirkningen af puljer i finansloven for 2015. Fastsættelse af den foreløbige baseline for 2015 sker på baggrund af foreløbige takster. Statens Seruminstitut takstsystem for 2015 udmeldes endeligt ultimo juni 2014, den endelige baseline for 2015 beror herpå.

Baseline for 2015 fordeles mellem regionerne med en nøgle, der svarer til deres faktisk realiserede aktivitet i 2013 opgjort ved takstsystem 2015. Såfremt enkelte regioner ikke opnår deres andel af puljen, kan uforbrugte midler overføres til den pågældende regions andel af puljen i det efterfølgende år.

Værdien af aktivitetstilskuddene for 2015 kan korrigeres for kodeændringer eller ny registreringspraksis i takstsystem 2015, der gennemføres efter 1. maj 2014. Korrektionerne har til formål at identificere sygehusenes faktiske aktivitet over baseline i forhold til året før, herunder sikre konsistens over tid i den aktivitet, som ligger til grund for tilskuddet.

Værdien af aktivitetstilskuddene for 2015 kan korrigeres for strukturomlægninger herunder til omkostningseffektive ikke takstbærende aktiviteter i sygehusvæsenet mv. i henhold til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse retningslinjer herfor. Regionerne kan løbende fremsende ansøgning om justering af aktivitetsopgørelsen, dog senest den 1. februar 2016.

Der fastlægges i 2015 et loft over den gennemsnitlige værdistigning pr. kontakt på 1,5 pct. Der indregnes et årligt produktivitetsskrav, svarende til 2,0 pct. ved fuld udnyttelse af aktivitetspuljen i 2015.

Samspil mellem det statslige og det kommunale aktivitetsbidrag

Der er et overlap mellem det statslige aktivitetstilskud og det kommunale aktivitetsbidrag. Dette håndteres ved en nettificering af taksterne for de statslige aktivitetsmidler, dvs. taksterne vedrørende den enkelte patientkontakt reduceres med de konkrete beløb, som regionerne modtager fra kommunerne for de præsterede aktiviteter.

Det er lagt til grund for finansieringsbalancen, at den samlede vækst i produktionsværdien på 1.374,4 mio. kr. alene pålægges kommunal medfinansiering på 928,3 mio. kr. Den kommunale medfinansiering udgør 25,2 pct. heraf, svarende til 234,0 mio. kr. Den forudsatte kommunale medfinansiering udgør således 19.866 mio. kr. i 2015, hvortil kommer regulering i medfør af DUT-princippet.

Bilag 2. Principper for udbetaling af den statslige, aktivitetsbestemte pulje

Fordelingen af de samlede statslige aktivitetsmidler på kommuner og regioner er foretaget på baggrund af det foreløbige takstsystem for 2015 pr. maj 2014. Statens Seruminstutts takstsystem for 2015 udmeldes endeligt ultimo juni 2014 og fastsættes således, at der ikke ændres på det samlede forudsatte kommunale medfinansieringsbidrag, *jf. ovenfor*.

Bilag 3. Principper for regionalt-statsligt samarbejde

Med aftalen om regionernes økonomi for 2014 blev regeringen og Danske Regioner enige om at udarbejde et sæt principper for regionalt-statsligt samarbejde. Principperne tager udgangspunkt i en fælles erkendelse af, at en stærk decentral offentlig sektor er en forudsætning for en serviceminded og effektiv offentlig sektor.

Regionerne har siden strukturreformens ikrafttrædelse i 2007 gennemført en række betydelige ændringer af strukturerne på sundhedsområdet med fokus på blandt andet samling af specialer og etablering af en helt ny akutstruktur. I sammenhæng hermed investeres der i disse år med støtte fra den statslige kvalitetsfond over 40 mia. kr. i sygehusbyggerier over hele landet. Regionerne har således i deres levetid været igennem – og er fortsat i gang med – en række større omstillingsprocesser.

Samtidig med denne omstilling har regionerne taget ansvar i forhold til at udvikle sundhedsvesenet inden for stramme rammer for væksten i den offentlige økonomi.

Et godt og konstruktivt samarbejde mellem staten og regionerne er afgørende for at fremme effektivitet og højere kvalitet i den regionale opgaveløsning. Tilsvarende gælder samarbejdet på tværs af regionerne samt samarbejdet med andre offentlige myndigheder og private aktører i øvrigt.

Der er i dag en omfattende monitorering og dokumentation af den regionale opgavevaretagelse – særligt på sundhedsområdet. Det er afgørende for sikring af kvalitet og effektivitet i opgavevaretagelsen samt for fortsat læring og udvikling. Der er dog enighed om, at krav til registrering og dokumentation ikke må være en hæmsko for en effektiv opgavevaretagelse med fokus på at levere mest mulig velfærd til borgerne. Parterne lægger derfor vægt på, at det regionalt-statslige samarbejde skal tilrettelægges med henblik på at fremme en nødvendig balance mellem kravene til registrering samt dokumentation af den løbende indsats og omkostningerne herved.

Regeringen og Danske Regioner er på denne baggrund enige om et sæt principper for regionalt-statsligt samarbejde:

Tydeligt ansvar og opbakning til lokale prioriteringer

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar
2. Styling på mål og resultater
3. Politisk ansvar og decentralt ledelsesrum
4. Viden er grundlaget

Forpligtende samarbejde om modernisering af den offentlige sektor

5. Fælles ansvar for nytænkning og effektivisering
6. Samspil om vækst og velfærd
7. Inddragelse og samspil med borgerne

Principperne sætter rammerne for et tillidsfuldt samarbejde om nytænkning og fortsatte effektiviseringer af den offentlige sektor.

Regeringen og Danske Regioner vil gensidigt støtte og arbejde for de aftalte principper. Regionerne vil efterleve principperne, og Danske Regioner vil understøtte dette i vejledningen af regionerne. Regeringen vil efterleve principperne – herunder i samarbejdet med Folketinget.

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar

Det politiske opgave- og budgetansvar skal være tydeligt. Folketinget og regeringen har ansvaret for at fastsætte de overordnede rammer, herunder lovgivning mv. samt den overordnede økonomiske politik. Regionsrådene har ansvaret for regionernes udvikling, konkrete opgavevaretagelse, prioritering samt økonomiske styring.

Der skal være en klar fordeling af offentlige opgaver mellem myndigheder, hvorved folkevalgte på nationalt og regionalt niveau hver for sig har et tydeligt ansvar over for vælgerne. Regionsrådene har ansvaret for gennem prioriteringer og inden for de givne økonomiske og lovgivningsmæssige rammer at sætte rammer og mål, udvikle samt sikre kvaliteten i opgavevaretagelsen og en effektiv styring af regionens økonomi. Folketinget og regeringen har ansvar for den statslige regulering af regionernes opgavevaretagelse samt tilrettelæggelsen af den overordnede økonomiske politik under hensyntagen til konjunkturudviklingen og de langsigtede økonomiske udfordringer.

Folketinget og regeringen har endvidere ansvar for at sikre overordnede styringsmæssige rammer, der understøtter regionerne i at sikre en ensartet høj kvalitet i opgaveløsningen på tværs af landet. Specialeplanlægningen og de nationale kliniske retningslinjer er en del af det planlægningsmæssige og faglige udgangspunkt for regionernes opgavevaretagelse. De overordnede rammer for regionernes økonomi aftales ved årlige forhandlinger mellem regeringen og Danske Regioner indenfor rammerne af budgetloven.

2. Styring på mål og resultater

Resultatbaseret styring skal sikre fokus på den offentlige sektors kerneopgaver. Et styrket resultatfokus skal samtidig give et større regionalpolitisk råderum til at løse opgaverne med afsæt i lokale, regionale forhold og understøtte det politiske ansvar for at nå de ønskede mål. En styringsdialog mellem stat og regioner baseret på mål og resultater skal understøtte regionsrådenes ansvar og handlerum for regional prioritering og opgaveløsning, så indsatsen

fokuseres på resultater, kvalitet og effektivitet frem for detailregulering og fokus på processer. Udviklingen af grundlaget herfor i form af valide og dækkende resultat- og effektivitetsindikatorer er et fælles ansvar.

Styring på mål og resultater skal samtidig understøtte, at kritiske enkeltsager ikke i sig selv giver anledning til ny regulering. Regionerne skal påtage sig ansvaret for at løse problemer og udbedre kritiske forhold. Landspolitisk bør man således afholde sig fra at ophøje en konkret problemsag til en generel problemstilling, såfremt sagen ikke er udtryk herfor. En tillidsfuld dialog med fokus på målet og respekt for opgaveansvaret kan kvalificere løsninger på kritiske forhold og problemer.

3. Politisk ansvar og decentralt ledelsesrum

Regionsrådene har ansvar for regionernes udvikling og fastlægger og prioriterer mål og rammer for den regionale udvikling samt opgavevaretagelsen på regionens udførende enheder. Regionsrådene understøtter en ansvarlig og professionel ledelse på de udførende enheder i regionen og tilrettelægger styringen, så der sikres en klar rolle- og ansvarsfordeling med vægt på decentralt og fagligt ledelsesrum.

De politiske målsætninger sætter de overordnede rammer for den regionale opgavevaretagelse. Det regionale område er karakteriseret ved udførende enheder (blandt andet sygehuse) af betydelig størrelse, ligesom de ansatte i vidt omfang udfører faglige skøn. Begge disse forhold har betydning for regionsrådet og den centrale regionale forvaltnings styring og ledelse af de udførende led.

Det er vigtigt på én og samme tid at fastholde et fagligt råderum hos det fagprofessionelle personale samt sikre, at den fagligt baserede opgaveløsning og det faglige råderum forvaltes inden for de overordnede ressourcemæssige og organisatoriske rammer, der fastsættes af regionsrådet.

Regionsrådene har det endelige ansvar for de opgaver, som regionen står for. Det er derfor regionspolitikernes ansvar at følge op på indsatserne og sikre, at resultaterne flugter med de politisk fastsatte mål.

4. Viden er grundlaget

Den regionale opgaveløsning skal bygge på faglighed, evidens og viden om de bedste løsninger.

Viden baseret på relevant dokumentation af resultater og processer er en forudsætning for mål- og resultatstyring, for opfølgning på opgavevaretagelsen samt for gennemsigtigheden for borgere og virksomheder. Viden og dokumentation er samtidig afgørende for læring og udvikling – både for de enkelte udførende enheder såvel som på tværs af enheder og regio-

ner. Det forudsætter fortsat åbenhed om mål og resultater samt, at der sikres let og uhindret udveksling af data mellem stat og regioner.

Der er på denne baggrund en gensidig forpligtelse til løbende at sikre fortsat udvikling af relevant dokumentation. Særligt sundhedsområdet er allerede karakteriseret ved grundig dokumentation. Det er derfor et fælles ansvar at sikre fokus på den samlede dokumentationsbyrde samt at arbejde for løbende at forenkle og målrette eksisterende dokumentation. I vurderingen af dokumentation bør der indgå en afvejning af, om den faglige, styringsmæssige eller kvalitetsmæssige gevinst står mål med dokumentationens relevans for alle niveauer i sundhedsvæsenet, personalets ressourceforbrug og den lokale tilrettelæggelse af driften. Dokumentationsindsatsen skal være meningsfuld for dem, der bidrager til indsamlingen og skal anvende dokumentationen.

5. Fælles ansvar for nytænkning og effektivisering

Det er et fælles ansvar for regeringen og regionerne at skabe rammer og muligheder for nytænkning og bedre ressourceudnyttelse. I en række tilfælde er en effektiv opgavevaretagelse afhængig af rammebetingelser, der går på tværs af den offentlige sektor. Fælles løsninger, samarbejde og standardisering på tværs af regionerne kan være en vej til at sikre større effektivitet.

Fælles nationale standarder, retningslinjer og anbefalinger m.v. kan bidrage til at sikre ensartet høj kvalitet og helhedstænkning på tværs af regionerne. Herudover skal regionerne samarbejde om opgaver og tænke i fælles løsninger, hvor det er relevant, og regionerne har ansvar for løbende at evaluere og tilpasse samarbejdet, hvor dette giver mulighed for en bedre og mere effektiv opgavevaretagelse og kapacitetsudnyttelse.

Regeringen og Danske Regioner har en fælles forpligtelse til at finde løsninger på problemstillinger, der går på tværs af forskellige offentlige myndigheders ansvarsområder. Det gælder på sundhedsområdet, det specialiserede socialområde, samt på erhvervsudviklingsområdet, hvor der skal tilstræbes sammenhæng og synergi mellem tiltag fra forskellige offentlige myndigheder.

6. Samspil om vækst og velfærd

Et styrket samarbejde mellem regionerne og andre offentlige myndigheder, samt private og frivillige organisationer kan medvirke til at skabe nye løsninger, der giver bedre kvalitet for borgere og brugere. Samarbejdet kan ligeledes bidrage til øget effektivitet i opgaveløsningen og samtidig skabe grobund for vækst i private virksomheder til gavn for beskæftigelsen. Den offentlige sektor skal være en tilgængelig og serviceminded samarbejdspartner, der giver borgeren og den enkelte virksomhed mulighed for at deltage aktivt i løsningen og udviklingen af samfundsopgaverne. Lovgivning, administration og arbejdsgange i den offentlige sektor skal derfor også tilrettelægges ud fra hensyn til borgere og virksomheder – og ikke omvendt.

Effekten og kvaliteten af den regionale opgaveløsning afhænger i vidt omfang af virksomheder og organisationers inddragelse og rolle heri. Det gælder for eksempel regionernes arbejde med at sikre økonomisk vækst og erhvervsudvikling i alle dele af landet. Samarbejdet med de lokale virksomheder og organisationer udgør kernen heri. Den offentlige sektor skal derfor understøtte erhvervslivet gennem hensigtsmæssige rammevilkår og en serviceminded og løsningsorienteret forvaltningskultur.

Regeringen og Danske Regioner vil sammen med andre relevante parter understøtte læring og udbredelse af de gode eksempler på nye styreformer, herunder partnerskaber mellem offentlige myndigheder, private og frivillige organisationer.

7. Inddragelse og samspil med borgerne

Regeringen og Danske Regioner vil fortsat sikre bedre rammer for inddragelse af borgernes ressourcer i den offentlige service, for frivillige indsatser såvel som for samspillet mellem den frivillige verden og den offentlige sektor.

Velfærden i Danmark er opbygget i et samspil med borgere og virksomheder, der tager medansvar, og frivillige organisationer, der indgår i samarbejder med den private og den offentlige sektor.

Borgernes, de pårørendes og lokalsamfundets viden, ressourcer og engagement skal fortsat inddrages i opgaveløsningen, så det fremmer kvalitet og effektivitet. Det gælder for eksempel på sundhedsområdet, hvor samspillet med patienter og pårørende om behandling og egenomsorg er helt centralt. De offentlige ydelser skal fokusere på at understøtte borgeren i at tage ansvar for sit eget liv med afsæt i den enkeltes individuelle ressourcer og potentialer.

Bilag 4. Digitalisering

Som led i udmøntningen af den fællesoffentlige Strategi for digital velfærd og den nationale strategi for digitalisering af sundhedsvæsenet er parterne enige om følgende punkter, der bidrager til realiseringen af strategierne frem mod 2020.

Indikatorer for fremdrift og realisering af centrale målsætninger

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at arbejdet med indikatorer for anvendelse af it i sundhedsvæsenet er et vigtigt redskab til at sikre gennemsigtighed om fremdrift og resultater. Inden udgangen af 2014 fastsættes nye indikatorer for klinisk anvendelse af mobile enheder, for nedbringelse af medicineringsfejl og for borgernes brug af sundhedsjournalen. I forhold til det i ØA14-aftalte udestår indikatorer for klinisk logistik.

Sundhedsjournalen er væsentlig for målsætningen om bedre deling af patientdata på tværs af sundhedsvæsenet. Parterne er enige om, at regionerne har til opgave at sikre, at journalen fortsat udvikles.

Beslutningsstøtte i Fælles Medicinkort

Med Handlungsplan for den ældre medicinske patient er der afsat 12,0 mio. kr. til at etablere beslutningsstøtte og et caverregister i Fælles Medicinkort. Gevinsterne ved initiativet kan primært henføres til færre medicineringsfejl i almen praksis. Regeringen og Danske Regioner er enige om senest ultimo 2015 at etablere beslutningsstøttefunktioner og caverregister i den centrale løsning, at gennemføre et pilotprojekt i 2016, og at etablere tekniske løsninger til beslutningsstøttefunktioner i Fælles Medicinkort. Indberetning til caverregistret udvikles i de systemer, hvor det efterspørges. Ligeledes er parterne enige om, at beslutningsstøttefunktioner i Fælles Medicinkort skal være klar til brug på alle sygehuse og for praksissektoren senest i 2017. Til styring af initiativet etableres et samlet program under regional ledelse, som afrapporterer til Den nationale bestyrelse for sundheds-it.

Digitalt samarbejde om komplekse forløb

Parterne er enige om at undersøge de sundhedsfaglige og økonomiske gevinster ved bedre digitalt samarbejde mellem kommunale plejeenheder, almen praksis og sygehuse om komplekse, tværgående forløb.

Øget service og effektivitet med videotolkning og -konferencer

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at der er økonomiske og kvalitetsmæssige gevinster ved øget anvendelse af videotolkning samt videokonferencer ved indsatsrettede møder på sundhedsområdet i regionerne. Den øgede anvendelse af videotolkning og videokonferencer har et potentiale i regionerne på 9,0 mio. kr. i 2015, 24,0 mio. kr. i 2016 og 30 mio. kr. årligt fra 2017 og frem.

Reviews og governance for sundheds-it

Parterne er enige om, at MedCom refererer til Den nationale bestyrelse for sundheds-it, herunder med godkendelse af arbejdsprogrammer og budget.

Endvidere er parterne enige om at gennemføre et eksternt review af NSP henset til, at NSP nu og i kommende år er en central infrastruktur i fællesoffentlig sundheds-it, der forventes at bære stadig mere trafik og flere typer aktivitet på tværs af sektorerne.

Aktiviteter og nye analyser som led i digital velfærd og sundheds-it

I medfør af de aftalte finansieringsprincipper for Strategi for digital velfærd og sundheds-it medfinansierer regionerne 30,2 mio. kr. i 2015 og 5,4 mio. kr. fra 2016 og 5,3 mio. kr. fra 2017 og frem til det fortsatte arbejde samt varig drift:

- Drift af National serviceplatform og FMK
- Den Mikrobiologiske Database og overvågning af sygehuserhvervede infektioner
- Det videre analysearbejde med telemedicin, herunder afprøvning af infrastruktur
- Varig finansiering af KIH-databasen og sårjournalen
- Det videre arbejde med digitalt samarbejde om komplekse forløb
- Forberedelse af Sundhedsvæsenets Organisationsregister til de fremtidige behov for organisationsdata på sundhedsområdet.

Bloktilskudsaktstykket

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg
1218 København K

Finansministeriet. København, den 11. juni 2014.

- a. Finansministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at statens bloktilskud til kommunerne for finansåret 2015 fastsættes til 64.996,3 mio. kr., hvoraf 3.000,0 mio. kr. er betinget, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Heraf udgør balancetilskuddet -4.606,8 mio. kr.

Finansministeriet anmoder endvidere om Finansudvalgets tilslutning til, at statens beskæftigelsestilskud til kommunerne for finansåret 2015 fastsættes til 11.873,9 mio. kr., jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

I forbindelse hermed søges om tilslutning til:

- at fremskrivningsprocenten for det statsgaranterede udskrivningsgrundlag fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2012 til 2015 udgør 10,0.
- at der ved beregning af loftet for grundskyld for 2015 anvendes en skønnet stigning i det kommunale udskrivningsgrundlag for 2014-2015 på 3,4 pct. Reguleringsprocenten udgør hermed 6,4.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til inden den 15. oktober 2014 at give tilsagn til den enkelte kommune om at reducere den skattestigning for kommunen for 2015, der indgår i beregningen af nedsættelsen af den enkelte kommunes statstilskud, jf. lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning.
- at økonomi- og indenrigsministeren i den forbindelse bemyndiges til i tilskudsårene 2015-18 at yde et tilskud til de kommuner, der nedsætter skatten for 2015.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at forhøje tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner på § 10.21.12.10. Særlig vanskeligt stillede kommuner med 115,7 mio. kr. i 2015.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2015 at fordele et tilskud på 3.000 mio. kr. til kommunerne. Heraf fordeles 2.000 mio. kr. som et grundbeløb til alle kommuner efter indbyggertal. De resterende 1.000 mio. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner, der opfylder kriterier om højt strukturelt underskud og lavt beskatningsgrundlag.

Bloktilskudsaktstykket for 2015

- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2015 at fordele et tilskud på 516,6 mio. kr. til kommunerne med henblik på bedre kvalitet i dagtilbud.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fordele et statsligt tilskud på 922,3 mio. kr. i 2015 til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2015 at fordele et tilskud på 600,0 mio. kr. til kommunerne på baggrund af objektive kriterier for kommuner med økonomiske udfordringer ved omstilling af folkeskolen.
- at finansministeren bemyndiges til ikke at nedsætte statens bloktilskud til kommunerne med de kommunale mindreudgifter, som følger af visse gennemførte ændringer i den statslige regulering af kommunerne, jf. bilag 5.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje kommunernes bloktilskud med 25,5 mio. kr. i 2015 som følge af mindreudgifter i VISO (Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation) i 2013.
- at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold bemyndiges til at hæve § 15.11.31.20. Specialrådgivning og vidensudvikling med i alt 49,9 mio. kr. i 2014 og 101,7 mio. kr. i 2015 og frem til finansiering af udgifter i forbindelse med VISOs overtagelse af ansvaret for at tilvejebringe de specialrådgivningsydelser, der tidligere har hørt under de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud.
- at kommunernes bloktilskud for 2014 reguleres med -35,4 mio. kr. som følge af DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 1.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 26,8 mio. kr. i 2016 og 49,8 mio. kr. i 2017 og frem til finansiering af kommunernes andel af basisfinansiering af fællesoffentlig infrastruktur.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 6,8 mio. kr. i 2015, 5,2 mio. kr. i 2016 og 3,8 mio. kr. i 2017 til finansiering af kommunernes andel af udbud på NemID og Digital Post.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 1,7 mio. kr. i 2015 til frikøb af SMS-notifikation ved Digital Post.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 4,7 mio. kr. i 2015 og frem til en ny forretningsmodel for FOT-samarbejdet om det fælles geografiske administrationsgrundlag.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 9,1 mio. kr. i 2014, 7,2 mio. kr. i 2015 og 0,6 mio. kr. i 2016 til finansiering af kommunernes andel af analyser som led i Fællesoffentlig Strategi for digital velfærd 2013-2020.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 14,0 mio. kr. i 2015 til medfinansiering af it-infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 50 mio. kr. i 2015 og 75 mio. kr. i 2016 og frem som følge af strukturtilpasninger og effektivisering på beredskabsområdet.

- at finansministeren bemyndiges til at overføre 75,5 mio. kr. i 2014, der oprindeligt var afsat som bevilling på finansloven for 2014 samt opsparring fra tidligere år til opsamling i en pulje til fælleskommunale it-investeringer, til KL. Midlerne skal fortsat anvendes til fælleskommunale digitaliseringsprojekter under hensyntagen til fællesoffentlige standarder, krav til business cases, tværgående prioritering mv.

Finansministeriet anmoder endvidere om Finansudvalgets tilslutning til, at statens tilskud til regionerne til finansiering af sundhedsområdet fastsættes til 86.999,7 mio. kr., og at statens tilskud til finansiering af regionale udviklingsopgaver fastsættes til 2.298,4 mio. kr. for finansåret 2015, jf. lov om regionernes finansiering. Heraf er 1.000 mio. kr. betinget.

I forbindelse hermed søges om tilslutning til:

- at der for 2015 afsættes et statsligt aktivitetsafhængigt tilskud til regionerne på 1.322,1 mio. kr. til finansiering af aktivitet på sygehusområdet på landsplan.
- at det regionale bloktilskud på sundhedsområdet fra 2015 og frem reguleres med 1.361,0 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi.
- at det regionale bloktilskud vedrørende regional udvikling fra 2015 og frem reguleres med 14,4 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi.
- at ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges til at foretage løbende støt- teudbetaling til sygehusbyggeri omfattet af tilsagn om tilskud fra kvalitetsfonden i henhold til fastsat finansieringsprofil, samt at ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tilskudsadministration, herunder om vilkår for tilskud, meddelelse af tilsagn om tilskud, ændring af meddelelse af tilskud, bortfald af meddelte tilsagn, udbetaling af tilskud, tilbagebetaling af tilskud og renter, regnskab, revision og rapportering samt tilsyn og kontrol, samt at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om deponering af regionernes egenfinansiering, midler fra kvalitetsfonden og provenu fra låneoptagelse, provenu og overdragelsesværdier fra salg af ejendomme samt overførsel af uforbrugte statslige og regionale midler.
- at det regionale bloktilskud til sundhedsområdet i 2014 reguleres med 54,1 mio. kr. som følge af DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 3.
- at det regionale bloktilskud til regional udvikling i 2014 reguleres med 6,1 mio. kr. som følge af DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 4.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud med 13,5 mio. kr. i 2016 og 24,8 mio. kr. i 2017 og frem til finansiering af regionernes andel af basisfinansiering af fællesoffentlig infrastruktur.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud med 3,4 mio. kr. i 2015, 2,6 mio. kr. i 2016 og 1,9 mio. kr. i 2017 til finansiering af regionernes andel af udbud på NemID og Digital Post.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud med 0,9 mio. kr. i 2015 til frikøb af SMS-notifikation ved Digital Post.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud med 3,8 mio. kr. i 2014, 3,5 mio. kr. i 2015 og 0,1 mio. kr. i 2016 til finansiering af regionernes andel af analyser som led i Fællesoffentlig Strategi for digital velfærd 2013-2020.

- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud på sundhedsområdet med 1,6 mio. kr. fra 2015 og frem til medfinansiering af mikrobiologisk database og overvågning af sygehuserhvervede infektioner.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud på sundhedsområdet med 21,4 mio. kr. i 2015 til medfinansiering af it-infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort.

De gældende udgiftslofter for 2014-2017 justeres med konsekvenserne af aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi i forbindelse med forslag til finanslov for 2015, jf. budgetloven.

- b. Staten yder årligt tilskud til kommunerne, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, samt til regionerne, jf. lov om regionernes finansiering. Tilskuddene fastsættes af finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg. Kommuner og regioner skal senest den 1. juli året forud for tilskudsåret have meddelelse om størrelsen af det samlede tilskud.

Regeringen indgik den 3. juni 2014 aftale med Danske Regioner om regionernes økonomi for 2015. Den 3. juni 2014 indgik regeringen aftale med KL om kommunernes økonomi for 2015.

Aftalen med KL

Aftalen indebærer, at kommunernes serviceudgifter i 2015 udgør 234.629 mio. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet mv.

Aftalen indebærer en justering af de gældende kommunale udgiftslofter for 2014-2017. Udgiftslofterne justeres med konsekvenserne af aftalen, inkl. reguleringer i medfør af DUT-princippet, på forslag til finanslov for 2015, jf. budgetlovens § 8.

Regeringen og KL er med aftalen enige om at styrke den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne med 350 mio. kr.

Der er fastsat et balancetilskud for at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét i 2015. Balancetilskuddet udgør i 2015 -4.606,8 mio. kr.

Hertil kommer det ekstraordinære tilskud på 600 mio. kr. med henblik på at imødekomme lokale omstillingsudfordringer, der følger af folkeskolereformen.

Endelig kommer et ekstraordinært tilskud på 3.000 mio. kr., hvoraf 2.000 mio. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner, og 1.000 mio. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår. Økonomi- og Indenrigsministeriet opgør fordelingen på baggrund af objektive kriterier for kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår frem mod 1. juli med henblik på, at tilskuddet kan indgå i tilskudsudmeldingen senest 1. juli.

Puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner på § 10.21.12.10. Særlig vanskeligt stillede kommuner forhøjes til 300 mio. kr. i 2015.

Udgangspunktet for fastsættelsen af bloktilskuddet til kommunerne i 2015 er en uændret kommunal skattefastsættelse i 2015.

Med henblik på, at enkelte kommuner kan tilpasse skatten, afsættes en ramme på 150 mio. kr. hertil. Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder inden sommer de kriterier, som vil ligge til grund for fordelingen af rammen for skattestigninger. Herefter ansøger kommunerne økonomi- og indenrigsministeren om en andel af den aftalte ramme for skattestigninger.

Kommuner, der på forhånd har fået en andel af rammen for skatteforhøjelser, og som vedtager en skatteforhøjelse i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for en eventuel individuel modregning som følge af en samlet skatteforhøjelse.

For at skabe plads til disse skatteforhøjelser inden for et uændret beskatningsniveau for kommunerne under ét forudsættes det, at andre kommuner sætter skatten ned svarende til i alt 150 mio. kr. For 2015 etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som for 2015 nedsætter skatten. Tilskudsordningen finansieres af staten. Hvis der gennemføres skattnedsættelser på over 150 mio. kr., nedsættes tilskuddet.

Det er aftalt, at kommunernes anlægsinvesteringer i 2014 udgør 17.500 mio. kr., hvilket er fuldt finansieret inden for rammerne af aftalen. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.

Regeringen og KL er enige om at udmønte 2.000 mio. kr. fra Kvalitetsfonden i 2015 til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet. Der er samtidig enighed om, at kommunerne som led i tilpasningen af anlægsniveauet frisættes fra øvrige bindinger i forbindelse med udmøntningen af kvalitetsfondsmidlerne.

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 63.903 mio. kr. i 2015, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 11.874 mio. kr. i 2015.

Det er lagt til grund for aftalen, at det samlede kommunale aktivitetsbestemte bidrag til regionernes sundhedsområde i 2015 udgør 19.866 mio. kr.

Regeringen og KL har indgået en ny moderniseringsaftale for 2015 og 2016, som skal frigøre i alt 2.000 mio. kr. til borgernær service. Som led i indfrielsen af aftalen har regeringen fremlagt initiativer, som kan frigøre ressourcer i kommunerne for i alt 380 mio. kr. i 2015 stigende til 396 mio. kr. i 2016.

Aftalen indeholder en forenkling af organiseringen på beredskabsområdet, herunder at kommunerne senest 1. januar 2016 vil etablere sig i nye, tværkommunale samarbejder i form af op mod 20 beredskabsenheder. Forenklingen indebærer, at det kommunale bloktilskud nedreguleres med 50 mio. kr. i 2015 og 75 mio. kr. i 2016 og frem. Herudover er regeringen og KL enige om, at det vil være muligt at frigøre yderligere 100 mio. kr. i 2015 og frem.

Regeringen har endvidere afsat 20 mio. kr. i 2015 og 40 mio. kr. i 2016 og frem til reduktion af sagsbehandlingstider på de erhvervsrettede myndighedsopgaver i kommunerne, jf. regeringens udspil "Danmark helt ud af krisen – Virksomheder i vækst" fra maj 2014.

Aftalen med Danske Regioner

Der er aftalt et samlet niveau for nettodriftsudgifterne inkl. medicinudgifter på 104.759,2 mio. kr. på sundhedsområdet i 2015. Nettodriftsudgifterne på området for regional udvikling udgør 2.982,0 mio. kr. i 2015. Hertil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Aftalen indebærer en justering af de gældende regionale udgiftslofter for 2014-2017. Udgiftslofterne justeres med konsekvenserne af aftalen, inkl. reguleringer i medfør af DUT-princippet, på forslag til finanslov for 2015, jf. budgetlovens § 8.

Aftalen indebærer, at bloktilskuddet på sundhedsområdet for 2015 og frem er øget med 1.361,0 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi. Aftalen indebærer, at bloktilskuddet vedr. regional udvikling for 2015 og frem er øget med 14,4 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi.

Der er aftalt et niveau for anlægsudgifterne (brutto) på 2.400 mio. kr. på sundhedsområdet i 2015, med tillæg af statsligt projektilskud i henhold til aftale om finansloven for 2014. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at regionerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at regionernes budgetter er i overensstemmelse hermed.

Hertil kommer forudsat afløb på 4.600 mio. kr. i 2015 vedrørende sygehuse med støtte fra kvalitetsfonden. Der hensættes endvidere i 2015 i regionerne ved deponering 1.069 mio. kr. til finansiering af projekter med kvalitetsfundsstøtte. Endvidere er aftalt en deponeringsfritagelsespulje i 2015 på 400 mio. kr. Der er enighed om et anlægsloft for den øvrige regionale anlægsaktivitet på 2.000 mio. kr. i 2016, med tillæg af statsligt projektilskud i henhold til aftale om finansloven for 2014.

Det statslige aktivitetsbestemte tilskud til sygehusområdet udgør i 2015 1.322,1 mio. kr. Tilskuddet udbetales a conto i 12-dele rater i tilknytning med bloktilskuddet og opgøres endeligt ved udgangen af 1. kvartal 2016 på grundlag af den aktivitet i regionerne, som er indberettet senest den 10. marts 2016.

Det maksimale niveau for regional finansiering fra kommunal medfinansiering i form af aktivitetsbestemte bidrag udgør 19.866,0 mio. kr. i 2015. Hertil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet. Regionerne vil i 2015 endvidere modtage finansiering i form af kommunernes udviklingsbidrag, som i 2015 vil udgøre 717,4 mio. kr.

Øvrige elementer i aftalerne

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2012 til 2015 udgør 10,0.

Skønnet over udskrivningsgrundlaget i 2015 hviler i øvrigt på en forudsætning om i øvrigt uændret lovgivning. Ved efterfølgende ændringer heri med virkning for 2015-grundlaget neutraliseres virkningerne for de selvbudgetterende kommuner.

Ved beregningen af statsgarantien for den enkelte kommune er der i beregningsgrundlaget (udskrivningsgrundlaget for 2012) korrigeret for virkningerne af forhøjelse af beskæftigelsesfradraget, fremrykning af forhøjelse af beskæftigelsesfradragene, afskaffelse af fradragsret for indbetalinger til kapitalpension, boligjobordningen og nedsættelse af personfradraget.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Skønnet for stigningen i udskrivningsgrundlaget, som indgår i reguleringsprocenten for forhøjelse af den afgiftspligtige grundværdi, fastsættes til 3,4 pct. Reguleringsprocenten udgør herefter 6,4.

Pris- og lønudviklingen på det kommunale område fra 2014 til 2015 er fastsat til 2,0 pct. for serviceudgifterne (ekskl. overførsler), 1,9 pct. for de samlede udgifter (inkl. overførsler) samt til 1,3 pct. vedrørende anlægsudgifter. Der er endvidere forudsat en satsreguleringsprocent for 2015 på 1,5.

Pris- og lønudviklingen på det regionale område fra 2014 til 2015 er på sundhedsområdet fastsat til 1,7 pct. (ekskl. medicintilskud) og på området for regional udvikling til 2,0 pct. For anlæg er fastsat en pris- og lønudvikling på 1,3 pct., og for det samlede regionale område er pris- og lønudviklingen fastsat til 1,5 pct. (inkl. medicin).

Det er i aftalen forudsat, at kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2015 vil udgøre 127 kr. pr. indbygger. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2014 til 2015 på 1,5 pct. (inkl. medicin).

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at forlænge samarbejdet om drift og vedligehold af den fælles it-infrastruktur (NemID, Digital Post, borger.dk og NemLog-in), herunder at afsætte en basisfinansiering til drift og vedligehold. Endvidere skal der forberedes udbud af næste generation NemID og den videre udvikling af Digital Post, samt ske frikøb af SMS-adviseringer om ny Digital Post. Kommunerne bidrager med i alt 8,5 mio. kr. i 2015, 32,0 mio. kr. i 2016, 53,6 mio. kr. i 2017 og 49,8 mio. kr. i 2018 og frem. Regionerne bidrager med i alt 4,3 mio. kr. i 2015, 16,1 mio. kr. i 2016, 26,7 mio. kr. i 2017 og 24,8 mio. kr. i 2018 og frem.

Kommunerne medfinansierer en ny forretningsmodel for det fælles geografiske administrationsgrundlag (FOT-samarbejdet) med 4,7 mio. kr. fra 2015 og frem.

Som led i den fællesoffentlige Strategi for digital velfærd er det ved aftale om strategien i september 2013 samt i økonomaftalerne for 2015 aftalt, at kommunerne medfinansierer 9,1 mio. kr. i 2014, 7,2 mio. kr. i 2015 og 0,6 mio. kr. i 2016, mens regionerne medfinansierer 3,8 mio. kr. i 2014, 3,5 mio. kr. i 2015 og 0,1 mio. kr. i 2016.

Som led i aftalen medfinansierer regionerne Mikrobiologisk Database og infektionsovervågning med 1,6 mio. kr. årligt fra 2015 og frem samt 21,4 mio. kr. til infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort i 2015.

Som led i aftalen medfinansierer kommunerne infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort med 14,0 mio. kr. i 2015.

Regeringen og KL er enige om at overføre bevilling og opsårede midler på i alt 75,5 mio. kr. fra § 07.12.04.20. Kommunal medfinansiering af digitaliseringsløsninger til KL til fortsat anvendelse til fælleskommunale it-investeringer.

I forlængelse af finanslovsaftalen for 2012 er der afsat et tilskud til kommunerne til bedre normeringer i dagtilbud fra 2013 og frem. Tilskuddet, der i 2015 udgør 516,6 mio. kr., fordeles ud fra antallet af 0-5-årige børn i kommunerne.

I forlængelse af finanslovsaftalen for 2007 fordeles der fra 2007 et årligt statsligt tilskud til kommunerne med henblik på styrket kvalitet i ældreplejen. Tilskuddet, der i 2015 udgør 922,3 mio. kr., fordeles efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet.

Som følge af mindreudgifter i VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation) i 2013 reguleres kommunernes bloktilskud med 25,5 mio. kr. i 2015.

Der overføres 49,9 mio. kr. i 2014 fra kommunernes bloktilskud til VISO i forbindelse med VISO's overtagelse af ansvaret for at tilvejebringe de specialrådgivningsydelse, der tidligere har hørt under de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud.

Kommunerne har i 2013 afregnet 19.642,3 mio. kr. i kommunal medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen. Under hensyntagen til de regionale indtægtslofter har dette indebåret samlede regionale indtægter på 19.249,9 mio. kr. jf. lovbekendtgørelse nr. 959 af 28. juni 2013. Der er således opsamlet 392,4 mio. kr. på § 16.91.61. Regulering af kommunal medfinansiering.

Bloktilskudsaktstykket for 2015

Ministeriet for sundhed og forebyggelse vurderer, at midlerne kan henføres til merproduktivitet i regionerne. I henhold til § 14 a., stk. 3, i lov om regionernes finansiering kan 392,4 mio. kr. således tilbageføres til kommunerne i forbindelse med reguleringen af bloktilskuddet for 2014.

Generelle tilskud til kommuner i 2015

Efter lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner yder staten til samtlige kommuner et årligt generelt tilskud.

Det generelle tilskud til kommunerne for finansåret 2015 søges fastsat til 64.996,3 mio. kr., hvoraf 3.000,0 mio. kr. er betinget, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Heraf udgør balancetilskuddet -4.606,8 mio. kr.

Opgørelsen heraf er sket med udgangspunkt i det foregående års tilskud med regulering for pris- og lønudviklingen.

Det generelle tilskud til kommunerne for 2015 er reguleret som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

I vedlagte bilag 1 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse. De søgte tilskudsbeløb for 2015 vil blive indarbejdet i forslag til finanslov for 2015.

På det kommunale bloktilskud for 2015 foretages en foreløbig regulering på 613,7 mio. kr. vedrørende den skønnede udvikling i kommunernes udgifter til de budgetgaranterede områder fra 2013 til 2015 og en efterregulering vedrørende udviklingen fra 2011 til 2013 på 360,1 mio. kr. Det kommunale bloktilskud reguleres permanent med 2.033,7 mio. kr. vedrørende udviklingen i kommunernes udgifter til de budgetgaranterede områder fra 2012 til 2013.

Beskæftigelsestilskud til kommuner i 2015

Efter lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner yder staten til samtlige kommuner et årligt beskæftigelsestilskud.

Beskæftigelsestilskuddet til kommunerne for finansåret 2015 søges fastsat til 11.873,9 mio. kr.

I vedlagte bilag 2 er givet en oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse. De søgte tilskudsbeløb vil blive indarbejdet i forslag til finanslov for 2015.

Generelle tilskud til kommuner i 2014

De generelle tilskud til kommunerne for 2014 søges reguleret med -35,4 mio. kr. som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip mv., jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og 383,3 mio. kr. som følge af andre reguleringer.

I vedlagte bilag 1 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse i 2014.

Ændringerne af de generelle tilskud for finansåret 2014 kan specificeres således på under- og standardkonti:

§ 10.21.11. Kommunerne

- 20. Statstilskud til kommuner
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner .....347,9 mio. kr.

Beskæftigelsestilskud til kommuner i 2014

Beskæftigelsestilskuddet til kommunerne for 2014 søges reguleret med -319,7 mio. kr. Tilskuddet er reguleret for kommunale nettoudgifter som følge af ændringer af love og regler på de områder, som er omfattet af beskæftigelsestilskuddet, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

Derudover søges beskæftigelsestilskuddet for 2013 efterreguleret med -494,7 mio. kr. Den endelige opgørelse af tilskuddet er reguleret for kommunale nettoudgifter som følge af ændringer af love og regler på de områder, som er omfattet af beskæftigelsestilskuddet, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

I vedlagte bilag 2 er givet en oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse i 2014.

Ændringerne af beskæftigelsestilskuddet for finansåret 2014 kan specificeres således på under- og standardkonti:

§ 10.21.13. Beskæftigelsestilskud til kommuner (Lovbunden)

- 20. Midtvejsregulering af årets beskæftigelsestilskud til kommuner
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner .....-319,7 mio. kr.

§ 10.21.13. Beskæftigelsestilskud til kommuner (Lovbunden)

- 30. Efterregulering af foregående års beskæftigelsestilskud
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner .....-494,7 mio. kr.

Generelle tilskud til regioner i 2015

Efter lov om regionernes finansiering yder staten et årligt tilskud til regionerne til finansiering af sundhedsområdet og et årligt tilskud til finansiering af de regionale udviklingsopgaver.

Opgørelsen heraf er sket med udgangspunkt i det foregående års tilskud med regulering for pris- og lønudvikling.

Tilskuddet til finansiering af sundhedsområdet søges fastsat til 86.999,7 mio. kr. i 2015, og tilskuddet til finansiering af de regionale udviklingsopgaver søges fastsat til 2.298,4 mio. kr. Heraf er 1.000 mio. kr. betinget.

Det generelle tilskud til regionerne for 2015 er reguleret som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip, jf. lov om regionernes finansiering.

I vedlagte bilag 3 og 4 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse. De søgte tilskudsbeløb for 2015 vil blive indarbejdet i forslag til finanslov for 2015.

Generelle tilskud til regioner i 2014

De generelle tilskud til regionerne for 2014 søges reguleret med 60,2 mio. kr. som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip mv., jf. lov om regionernes finansiering og -3,8 mio. kr. som følge af andre reguleringer.

I vedlagte bilag 3 og 4 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse i 2014.

Ændringerne af de generelle tilskud for finansåret 2014 kan specificeres således på under- og standardkonti:

§ 10.21.03. Statstilskud til regioner

- 10. Statstilskud til sundhedsområdet
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... 50,3 mio. kr.
- 20. Statstilskud til udviklingsområder
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... 6,1 mio. kr.

Andre bevillingsforhold

Der overføres 49,9 mio. kr. i 2014 fra kommunernes bloktilskud til § 15.11.31.20. Specialrådgivning og vidensudvikling til finansiering af udgifter i forbindelse med VISOs overtagelse af ansvaret for at tilvejebringe de specialrådgivningsydelser, der tidligere har hørt under de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud. Dette kan specificeres således på under- og standardkonti:

På nyoprettet underkonto:

§ 15.11.31. Rådgivning og udredning

- 20. Specialrådgivning og vidensudvikling
  - Udgift
  - 46. Tilskud til anden virksomhed og investeringstilskud ..... 49,9 mio. kr.

Af den samlede regulering til kommunerne og regionerne i 2014 søges en del finansieret ved forbrug af reserven til merudgifter ved nye bevillingsforslag. Dette kan specificeres således på under- og standardkonti:

§ 35.11.01. Merudgifter ved nye bevillingsforslag

- 10. Merudgifter ved nye bevillingsforslag
  - Udgift
  - 49. Reserver og budgetregulering ..... -39,4 mio. kr.

- c. Særskilt forelæggelse for Finansudvalget af de søgte tilskudsbeløb sker under henvisning til § 14 og § 23 a i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og til § 3 i lov om regionernes finansiering.

Forelæggelse af fremskrivningsprocenten for kommunernes statsgaranterede udskrivningsgrundlag sker under henvisning til § 7 i lov om kommunal indkomstskat, og forelæggelsen af reguleringsprocenten for fastlæggelse af den afgiftspligtige grundværdi sker under henvisning til § 1 i lov om kommunal ejendomsskat.

Finansministeren kan med tilslutning fra Finansudvalget i forbindelse med det årlige aktstykke om fastsættelse af statens bloktilskud til kommuner og regioner m.v. foretage en omfordeling mellem de gældende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner, jf. budgetlovens § 8, stk. 1.

- d. Finansministeriet har forhandlet med de respektive ministerier om de forhold, som vedrører disse ministeriers ressort, samt med KL og Danske Regioner.
- e. Under henvisning til ovenstående søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at statens generelle tilskud til kommuner og regioner for finansåret 2014 fastsættes til henholdsvis 71.801,6 mio. kr. og 86.721,9 mio. kr., og at der på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2014 optages følgende:

	Udgift (mio. kr.)	Indtægt (mio. kr.)
§ 10.21.03. Statstilskud til regioner.....	56,4	
§ 10.21.11. Kommunerne.....	347,9	
§ 10.21.13. Beskæftigelsestilskud til kommuner.....	-814,4	
§ 15.11.31. Rådgivning og udredning.....	49,9	
§ 15.25.09. Centrale initiativer i forbindelse med Barnets Reform.....	-0,2	
§ 15.26.01. Forebyggende indsats for udsatte børn og unge.....	-0,3	
§ 15.75.26. Pulje til socialt udsatte grupper.....	-2,2	
§ 16.43.03. Sygesikring i øvrigt.....	-0,9	
§16.51.45. Børnevaccinationsprogrammet.....	-17,3	
§ 20.11.79 Reserver og budgetregulering.....	-64,2	
§ 20.89.01 Forsøgs- og udviklingsarbejde mv.....	-7,4	
§ 35.11.01 Merudgifter ved nye bevillingsforslag.....	-39,4	
§ 35.11.10. Fonden for velfærdsteknologi.....	12,9	

Udgiftslofterne justeres med konsekvenserne af aftalerne om regionerne og kommunernes økonomi.

Der søges tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2014 optages følgende tekstanmærkninger under § 7:

”Tekstanmærkning ad 07.12.04

Finansministeren bemyndiges til at overføre 75,5 mio. kr. til KL fra § 07.12.04.20 Kommunal medfinansiering af digitaliseringsløsninger. Der vil være adgang til at forudbetale midlerne.

Stk. 2. Midlerne skal fortsat anvendes til fælleskommunale digitaliseringsprojekter under hensyntagen til fællesoffentlige standarder, krav til business cases, tværgående prioritering mv.

Stk. 3. KL skal årligt aflægge et revideret regnskab til Finansministeriet.

Stk. 4. Finansministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for administrationen af midlerne til KL efter stk. 1 og 2, herunder udbetaling, evt. tilbagebetaling, renter, regnskab, revision og rapportering, samt tilsyn og kontrol."

Der søges endvidere tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2014 optages følgende tekstanmærkninger under § 10:

"Tekstanmærkning ad 10.21.03

Til finansiering af regionernes andel af analyser i 2014 som led i Fællesoffentlig Strategi for digital velfærd 2013-2020 bemyndiges finansministeren til at overføre 3,8 mio. kr. fra regionernes bloktilskud til § 35.11.10.20. Kommunal og regional medfinansiering."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11

Uanset bestemmelsen i § 14, stk. 2, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 24. juni 2013 med senere ændringer, bemyndiges finansministeren til ikke at nedsætte kommunernes statstilskud med de kommunale mindreudgifter, som følger af visse gennemførte ændringer i den statslige regulering af kommunerne."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11

Uanset bestemmelserne i lov nr. 477 af 17. juni 2008 om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning bemyndiges økonomi- og indenrigsministeren til inden den 15. oktober 2014 at give tilsagn til den enkelte kommune om, at en skatteforhøjelse for 2015 af en bestemt størrelse ikke vil indgå i beregningen af en eventuel nedsættelse af statstilskuddet til den enkelte kommune efter § 2 i lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning.

Stk. 2. Tilsagn efter stk. 1 gives efter ansøgning fra kommunen ud fra en vurdering af de strukturelle og aktuelle økonomiske forhold i kommunen, som tilsiger en skattemæssig tilpasning."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11

Til finansiering af kommunernes andel af analyser i 2014 som led i Fællesoffentlig Strategi for digital velfærd 2013-2020 bemyndiges finansministeren til at overføre 9,1 mio. kr. i 2014 fra kommunernes bloktilskud til § 35.11.10.20. Kommunal og regional medfinansiering."

Vedrørende finansåret 2015

På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages følgende:

§ 07.12.02.40. Udvikling af fællesoffentlig digitalisering (Nyoprettet underkonto).....12,8 mio. kr.

Finansministeriet søger om Finansudvalgets tilslutning til, at statens tilskud til finansiering af sundhedsområdet fastsættes til 86.999,7 mio. kr. i 2015, og at tilskuddet til finansiering af de regionale udviklingsopgaver fastsættes til 2.298,4 mio. kr. Heraf er 1.000 mio. kr. betinget. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.03. Statstilskud til regioner .....89.298,1 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at statens generelle tilskud til kommuner for finansåret 2015 fastsættes til 64.996,3 mio. kr., hvoraf 3.000,0 mio. kr. er betinget. Heraf udgør balancetilskuddet -4.606,8 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.11. Kommunerne .....64.996,3 mio. kr.

Udgiftslofterne justeres med konsekvenserne af aftalerne om regionerne og kommunernes økonomi på forslag til finanslov for 2015.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til at forhøje tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner med 115,7 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.12.10. Særligt vanskeligt stillede kommuner.....115,7 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2015 ydes et tilskud til kommunerne på 516,6 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.12.40. Tilskud til bedre dagtilbud.....516,6 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2015 ydes et tilskud til de kommuner, der for 2015 gennemfører en skatnedsættelse inden for en tilskudsramme på 112,5 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.12.60. Tilskud til kommuner, der nedsætter skatten .....112,5 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2015 ydes et tilskud til kommunerne på 922,3 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.12.80. Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen.....922,3 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2015 ydes et tilskud til kommunerne på 600,0 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.12.90. Tilskud til omstilling af folkeskolen .....600,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2015 ydes et ekstraordinært tilskud til kommunerne på 3.000 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.12.91. Tilskud til styrkelse af kommunernes likviditet (Nyoprettet underkonto) .....3.000,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at statens beskæftigelsestilskud til kommunerne i 2015 fastsættes til 11.873,9 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 10.21.13.10 Beskæftigelsestilskud til kommuner.....11.873,9 mio. kr.

På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages følgende:

§ 16.35.02. Statens Serum Institut – Sundhedsdata og IT.....37,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der afsættes et statsligt, aktivitetsafhængigt tilskud på 1.322,1 mio. kr. i 2015 til aktivitet på sygehusområdet. På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages således følgende:

§ 16.51.72. Pulje til at øge behandlingskapaciteten i sundhedsvæsenet
..... 1.322,1 mio. kr.

På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages følgende:

§ 23.91.01. Geodatastyrelsen.....4,7 mio. kr.

På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages følgende:

§ 35.11.10.20. Kommunal og regional medfinansiering ..... 10,7 mio. kr.

På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages følgende tekstanmærkninger under § 10:

"Tekstanmærkning ad 10.21.03

Til finansiering af regionernes bidrag til basisfinansiering af fællesoffentlig infrastruktur bemyndiges finansministeren til at overføre 13,5 mio. kr. i 2016 og 24,8 mio. kr. i 2017 og frem fra regionernes bloktilskud til § 07.12.02.10 Drift af fællesoffentlig digitalisering."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03

Til finansiering af regionernes bidrag til udbud på NemID og Digital Post bemyndiges finansministeren til at overføre 3,4 mio. kr. i 2015, 2,6 mio. kr. i 2016 og 1,9 mio. kr. i 2017 fra regionernes bloktilskud til § 07.12.02.40 Udvikling af fællesoffentlig digitalisering."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03

Til finansiering af regionernes bidrag til frikøb af SMS-notifikation ved Digital Post bemyndiges finansministeren til at overføre 0,9 mio. kr. i 2015 fra regionernes bloktilskud til § 07.12.02.40 Udvikling af fællesoffentlig digitalisering."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03

Til finansiering af regionernes bidrag til Strategi for digital velfærd bemyndiges finansministeren til at overføre 3,5 mio. kr. i 2015 og 0,1 mio. kr. i 2016 fra regionernes bloktilskud til § 35.11.10.20 Kommunal og regional medfinansiering."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03

Til finansiering af regionernes bidrag til de fællesoffentlige sundheds-it løsninger National Serviceplatform og Fælles Medicinkort bemyndiges finansministeren til at overføre 21,4 mio. kr. i 2015 fra regionernes bloktilskud til § 16.35.02 Statens Seruminstitut - Sundhedsdata og IT."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03

Til finansiering af regionernes bidrag til mikrobiologisk database og overvågning af sygehus erhvervede infektioner bemyndiges finansministeren til at overføre 1,6 mio. kr. fra 2015 og frem fra regionernes bloktilskud til § 16.35.02 Statens Seruminstitut - Sundhedsdata og IT."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11

Til finansiering af kommunernes bidrag til basisfinansiering af fællesoffentlig infrastruktur bemyndiges finansministeren til at overføre 26,8 mio. kr. i 2016, 49,8 mio. kr. i 2017 og frem fra kommunernes bloktilskud til § 07.12.02.10 Drift af fællesoffentlig digitalisering."

”Tekstanmærkning ad 10.21.11

Til finansiering af kommunernes bidrag til udbud på NemID og Digital Post bemyndiges finansministeren til at overføre 6,8 mio. kr. i 2015, 5,2 mio. kr. i 2016 og 3,8 mio. kr. i 2017 fra kommunernes bloktilskud til § 07.12.02.40 Udvikling af fællesoffentlig digitalisering.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11

Til finansiering af kommunernes bidrag til frikøb af SMS-notifikation ved Digital Post bemyndiges finansministeren til at overføre 1,7 mio. i 2015 fra kommunernes bloktilskud til § 07.12.02.40 Udvikling af fællesoffentlig digitalisering.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11

Til finansiering af kommunernes bidrag til en ny forretningsmodel for FOT-samarbejdet om det fælles geografiske administrationsgrundlag bemyndiges finansministeren til at overføre 4,7 mio. i 2015 og frem fra kommunernes bloktilskud til § 23.91.01 Geodatastyrelsen.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11

Til finansiering af kommunernes bidrag til Strategi for digital velfærd bemyndiges finansministeren til at overføre 7,2 mio. kr. i 2015 og 0,6 mio. kr. i 2016 fra kommunernes bloktilskud til § 35.11.10.20 Kommunal og regional medfinansiering.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11

Til finansiering af kommunernes bidrag til de fællesoffentlige sundheds-it løsninger National Serviceplatform og Fælles Medicinkort bemyndiges finansministeren til at overføre 14,0 mio. kr. i 2015 fra kommunernes bloktilskud til § 16.35.02 Statens Seruminstitut - Sundhedsdata og IT.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud med 25,5 mio. kr. i 2015 som følge af efterregulering af VISO vedrørende 2013.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11

Finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 50 mio. kr. i 2015 og 75 mio. kr. i 2016 og frem som følge af strukturløsninger og effektivisering på beredskabsområdet.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.12.10

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2015 at forhøje tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner med 115,7 mio. kr., jf. § 16 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 24. juni 2013 med senere ændringer. Tilskuddet fordeles af økonomi- og indenrigsministeren.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.12.40

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2015 at fordele et tilskud på 516,6 mio. kr. til kommunerne med henblik på bedre kvalitet i dagtilbud. Tilskuddet fordeles efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5-årige børn pr. 1. januar 2015, der anvendes i forbindelse med udmeldingen af tilskud og udligning til kommunerne for 2015.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.12.60

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i tilskudsårene 2015-18 at yde et tilskud til de kommuner, der for 2015 gennemfører en skatnedsættelse. Skatnedsættelsen opgøres som den samlede nettoprovenuændring for kommunen som følge af ændringer i udskrivningsprocenten, grundskyldspromillen og promillen for udskrivning af døgnafgift af erhvervsejendomme.

Stk. 2. Tilskudsrammen udgør 112,5 mio. kr. for 2015, 75 mio. kr. for hvert af årene 2016 og 2017 og 37,5 mio. kr. for 2018.

Stk. 3. Tilskuddet til den enkelte kommune som følge af skattnedsættelsen for 2015 kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2015, 50 pct. i 2016 og 2017 og 25 pct. i 2018.

Stk. 4. Hvis en kommune i perioden 2016-18 forhøjer skatten, bortfalder tilskuddet til kommunen efter stk. 1.

Stk. 5. Hvis en kommune modtager tilskud efter stk. 1 som følge af en skattnedsættelse for 2015, medgår denne skattnedsættelse ikke i beregningen af kommunens skattnedsættelse efter §§ 8 og 9 i lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning i årene 2016-19."

"Tekstanmærkning ad. 10.21.12.80

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fordele et statsligt tilskud på 922,3 mio. kr. i 2015 til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet."

"Tekstanmærkning ad. 10.21.12.90

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2015 at fordele et tilskud på 600 mio. kr. til kommunerne på baggrund af objektive kriterier for kommuner med økonomiske udfordringer ved omstilling af folkeskolen."

"Tekstanmærkning ad. 10.21.12.91 (Nyoprettet underkonto)

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2015 at fordele et tilskud på 3.000 mio. kr. til kommunerne. Heraf fordeles 2.000 mio. kr. som et grundbeløb til alle kommuner efter indbyggertal. De resterende 1.000 mio. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner, der opfylder kriterier om højt strukturelt underskud og lavt beskatningsgrundlag.

På forslag til finanslov for finansåret 2015 optages følgende tekstanmærkninger under § 16:

"Tekstanmærkning ad 16.51.72

Ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges til i 2015 at afsætte et statsligt, aktivitetsafhængigt tilskud på 1.322,1 mio. kr. til aktivitet på sygehusområdet."

"Tekstanmærkning ad 16.91.60.

Ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges til at foretage løbende støtteudbetaling til sygehusbyggeri omfattet af tilsagn om tilskud fra kvalitetsfonden i henhold til fastsat finansieringsprofil.

Stk. 2. Ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tilskudsadministration, herunder om vilkår for tilskud, meddelelse af tilsagn om tilskud, ændring af meddelelse af tilskud, bortfald af meddelte tilsagn, udbetaling af tilskud, tilbagebetaling af tilskud og renter, regnskab, revision og rapportering samt tilsyn og kontrol.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om deponering af regionernes egenfinansiering, midler fra kvalitetsfonden og provenu fra låneoptagelse, provenu og overdragelsesværdier fra salg af ejendomme samt overførsel af uforbrugte statslige og regionale midler."

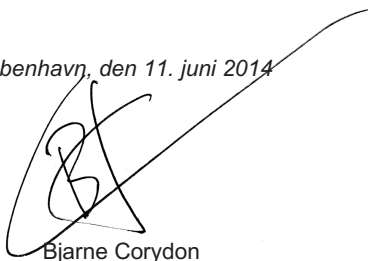
Statsgaranteret udskrivningsgrundlag

Herudover anmodes om tilslutning til, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2012 til 2015 udgør 10,0.

Loft over stigning i afgiftspligtige grundværdier

Endelig søges om tilslutning til, at det skøn for stigningen i udskrivningsgrundlaget, som indgår i reguleringsprocenten for forhøjelse af den afgiftspligtige grundværdi, fastsættes til 3,4 pct. Reguleringsprocenten udgør herefter 6,4.

København, den 11. juni 2014

Bjarne Corydon

Julie Vig Albertsen

Regulering af de generelle tilskud til kommunerne

Bilag 1

Mio. kr.	Korrigeret pulje 2014 (14-pl)	Foreløbig pulje 2015 (15-pl)	BO 2016 (15-pl)	BO 2017 (15-pl)
I. Overført tilskudspulje				
Kommuneaftalen 2013 vedr. 2014, overført tilskudspulje, jf. akt 125 af 28. juni 2013	71.453,7	66.700,8	66.714,3	66.714,3
Pris og lønregulering 2014-2015	-	1.267,3	1.267,6	1.267,6
I alt	71.453,7	67.968,1	67.981,9	67.981,9
II. Budgetgaranti				
Foreløbig regulering	-	613,7	-	-
Efterregulering	-	360,1	-	-
Permanent regulering	-	2.033,7	2.033,7	2.033,7
I alt	-	3.007,5	2.033,7	2.033,7
III. Lov- og cirkulæreprogram				
Skatteministeriet				
Lov nr. 649 af 12. juni 2013 om ændring af skatteforvaltningsloven og forskellige andre love (Ny klagestruktur på skatteområdet og ændringer som følge af idriftsættelsen af Ét Fælles Inddrivelsessystem m.v.)	2,0	-	-	-
I alt	2,0	-	-	-
Økonomi- og Indenrigsministeriet				
Bekendtgørelse om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv	23,9	48,7	48,7	48,7
Fastsættelse af dato for Europa-Parlamentsvalget i 2014 (søndag den 25. maj 2014)	13,2	-	-	-
I alt	37,1	48,7	48,7	48,7

Forsvarsministeriet				
Bekendtgørelse nr. 1675 af 20. december 2013 om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer	-5,4	-5,5	-5,5	-5,5
I alt	-5,4	-5,5	-5,5	-5,5
Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter				
Lov nr. 270 af 19. marts 2013 om ændring af lov om leje, lov om midlertidig regulering af boligforholdene, lov om leje af erhvervslokaler og lov om almene boliger (Kommunal indbringelse af sager for huslejenævnene, udvidelse af frakendelsesordningen, forhåndsgodkendelse af lejen for ejer- og andelsboliger og udlejning af almene boliger til virksomheder m.v.)	-	-	-	-0,1
Lov nr. 439 af 6. maj 2014 om ændring af lov om leje, lov om midlertidig regulering af boligforholdene, lov om byfornyelse og udvikling af byer og forskellige andre love (Energisparepakke omfattende bl.a. totaløkonomisk rentable energiforbedringer og aftalt grøn byfornyelse) ¹⁾	-	-0,1	-0,5	-0,5
I alt	-	-0,1	-0,5	-0,6
Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold				
Lov nr. 446 af 9. juni 2008 om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og lov om social service (Højere supplerende pensionsydelse, udvidelse af personkredsen for invaliditetsydelse og afskaffelse af servicebetaling for ophold i botilbud m.v.) ¹⁾	-	-	-	-4,8
Lov nr. 318 af 28. april 2009 om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen m.v.) ¹⁾	-	-	-	5,1
Lov nr. 1613 af 22. december 2010 om ændring af lov om social service (Loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste) ¹⁾	-	-	-	-5,8
Lov nr. 628 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forældreansvarsloven (Barnets Reform) ¹⁾	-	-	-	2,4
Lov nr. 285 af 25. april 2001 om ændring af lov om social pension og andre love ¹⁾	-	-	-	-26,6
Lov nr. 1386 af 28. december 2011 om ændring af lov om social pension (Forhøjelse af folkepensionsalder, indførelse af seniorførtidspension m.v.) ¹⁾	-	-	-	4,5
Lov nr. 286 af 28. marts 2012 om ændring af lov om social service (Forhøjelse af ydelsesloftet for tabt arbejdsfortjeneste) ¹⁾	-	-	-	4,1
Lov nr. 928 af 18. september 2012 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og andre love (Ændret regulering af forskellige indkomstoverførsler i årene 2016-2023 samt forhøjelse af den supplerende pensionsydelse og pensionstillæg til folkepensionister) ¹⁾	-	-	-	5,7
Lov nr. 495 af 21. maj 2013 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område	-	-	-	-0,4

(Kriminalpræventive sociale indsatser)				
Lov nr. 1632 af 26. december 2013 om ændring af lov om social service (Rådgivning og handleplaner til voksne udsat for æresrelaterede konflikter)	0,1	0,1	0,1	0,1
Lovforslag L 166 om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Anvendelse af indkomstregisteret ved indtægtsregulering af social pension og boligstøtte m.v.) ¹⁾	-	-1,1	-18,3	-30,9
Bekendtgørelse nr. 1153 af 1. oktober 2013 om børnehuse	0,2	0,2	0,2	0,2
Kommunernes overgang til elektronisk indberetning af de forebyggende foranstaltninger, jf. Aftale om dokumentationsprojekt for udsatte børn og unge	0,8	-	-	-
Lovforslag L 168 om ændring af lov om social service og lov om forpligtende kommunale samarbejder (En tidlig forebyggende indsats m.v.)	0,3	1,1	1,1	1,1
Bekendtgørelse nr. 430 af 30. april 2014 om kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i lov om social service	2,2	1,5	1,5	1,5
Lovforslag L 167 om ændring af lov om børns forsørgelse (Regelforenklinger og effektiviseringer på børnebidragsområdet)	-	-0,1	-0,1	-0,1
Lovforslag L 169 om ændring af lov om social service (Forstærket indsats mod asocial adfærd ved etablering af netværkssamråd, udvidelse af målgruppen for magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet m.v.)	1,8	7,2	7,2	7,2
Lovforslag L 183 om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Midlertidig huslejhjælp)	10,0	20,4	20,4	20,4
Socialstyrelsens/VISOs overtagelse af ansvaret for at tilvejebringe de specialrådgivningsydelse, der i dag hører under de lands- og landsdelsdækkende undervisningsstilbud samt ansvaret for koordinering af vidensudvikling på området *	-49,9	-101,7	-101,7	-101,7
I alt	-34,5	-72,4	-89,6	-118,0
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse				
Ændring af bekendtgørelse om driftsoverenskomster mellem regionsråd og selvejende hospicer ¹⁾	8,3	-	-	-
Landsdækkende screening for tyk- og endetarmskræft (Kræftplan III) ¹⁾	-	-	60,9	63,9
Lov nr. 171 af 26. februar 2014 om ændring af sundhedsloven (Ophævelse af den offentlige rejsesygesikring) ¹⁾	0,4	1,0	0,7	0,6
Styrket rehabilitering af kræftpatienter ¹⁾	33,5	34,1	34,1	34,1
Bekendtgørelse om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse mv. og økonomisk ramme for specialiseret ambulans behandling på Øfeldt Centrene (Sklerosehospitalerne)	2,8	-	-	-
I alt	45,0	35,1	95,7	98,6
Beskæftigelsesministeriet				
Lov nr. 1380 af 23. december 2012 om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og forskellige andre love (Reform af førtidspension og fleksjob.	-	-	-	-4,2

herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteam, fleksløntilskud m.v.) ¹⁾				
Lov nr. 1365 af 28. december 2011 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og flere andre love (Forhøjelse af efterlønsalder, forkortelse af efterlønsperiode og tilbagebetaling af efterlønsbidrag m.v.) ¹⁾	-	-	-	253,9
Lovforslag L 194 om ændring af lov om sygedagpenge, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og forskellige andre love (Ny sygedag-pengemodell med tidlig opfølgning og indsats, jobafklaringsforløb, arbejdsløshedsdagpenge under sygdom m.v.)	-564,3	-1.581,2	-1.559,4	-1.561,2
Lov nr. 894 af 4. juli 2013 om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, aktivitetstillæg, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.) ¹⁾	69,0	72,3	71,2	70,8
Lov nr. 895 af 4. juli 2013 om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelsespålæg, uddannelsesrettet indsats til unge, jobrettet indsats til kontanthjælpsmodtagere, helhedsorienteret indsats til udsatte m.v.)	247,8	189,9	189,9	184,7
Lov nr. 790 af 28. juni 2013 om ændring af lov om uddannelsesordning for ledige, som har opbrugt deres dagpenget, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ferie og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (Forlængelse af uddannelsesordningen for ledige, målretning af 6 ugers selvvalgt uddannelse m.v.)	31,5	-	-	-
Lov nr. 1610 af 26. december 2013 om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og flere andre love (Midlertidig arbejdsmarkedsydelse, indsatsen for modtagere af midlertidig arbejdsmarkedsydelse, sikring af ret til syge- og barselsdagpenge, målretning af danskuddannelses tilbud m.v.)	36,4	47,1	10,1	-
I alt	-179,6	-1.271,9	-1.288,2	-1.056,0
Undervisningsministeriet				
Lovforslag L 195 om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., lov om folkeskolen og forskellige andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser m.v.)	79,0	-54,8	-79,4	-84,3
Lovforslag L 195 om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., lov om folkeskolen og forskellige andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser m.v.) ^{* 1)}	-	14,2	24,5	1,5
Lovforslag L 196 om kombineret ungdomsuddannelse	-	5,7	4,7	-7,5
Lov nr. 404 af 28. april 2014 om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Tilbud til børn i alderen 0-2½ år)	0,4	0,4	0,4	0,4

Lov nr. 2 af 26. december 2013 om finanslov for finansåret 2014 (Ændringer af kommunale bidrag for elever i frie grundskoler og frie grundskolers SFO som følge af folkeskolereformens forlængede skoledag) ¹⁾	18,8	-2,3	-2,3	13,5
I alt	98,2	-36,8	-52,1	-76,4
Miljøministeriet				
Bekendtgørelse nr. 539 af 12. juni 2012 om kriterier for statslige vådområder	1,5	1,5	-	-
Lov nr. 1606 af 26. december 2013 om vandplanlægning og bekendtgørelse nr. 121 af 7. februar 2014 om vandråd, vandråds samarbejde med kommunalbestyrelser og samarbejde mellem kommunalbestyrelser i et hovedvandopland om udarbejdelse af forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger	11,0	-	-	-
Lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 af lov om råstoffer (Råstofloven)	-6,1	-12,3	-12,3	-12,3
Lov nr. 380 af 23. april 2014 om ændring af miljøbeskyttelsesloven (flytning af miljøgodkendelser af deponeringsanlæg)	-0,7	-1,4	-1,4	-1,4
Vejledning af juni 2013 om tilskud til at beskytte skovnaturtyper og -arter i Natura 2000-områder	0,2	0,2	0,2	0,2
Efterregulering af aftale af 16. juni 2010 om kommuneplantillæg for fælles biogasanlæg	-3,0	-	-	-
Digitaliseringsprojektet PDE's fase 1A og miljøgodkendelser i Byg og Miljø ¹⁾	-0,2	2,6	0,2	0,2
I alt	2,7	-9,4	-13,3	-13,3
Transportministeriet				
Bekendtgørelse nr. 1128 af 12. september 2013 om energi- og miljøkrav til taxier m.v. ¹⁾	-0,4	-0,8	-1,3	-1,7
Bekendtgørelse nr. 1221 af 22. oktober 2013 om ændring af bekendtgørelse om kvalifikationskrav til visse førere af køretøjer i vejtransport	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
I alt	-0,9	-1,3	-1,8	-2,2
I alt, lov- og cirkulæreprogram	-35,4	-1.313,6	-1.306,6	-1.124,7
IV. Andre reguleringer				
Balancetilskud	-	-4.606,8	-	-
Strukturtilpasninger og effektivisering på beredskabsområdet	-	-50,0	-75,0	-75,0
VISO	-	25,5	-	-
Kommunal medfinansiering af fællesoffentlig infrastruktur	-	-	-26,8	-49,8
Kommunal medfinansiering vedr. udbud på NemID og Digital Post ¹⁾	-	-6,8	-5,2	-3,8
Kommunal medfinansiering vedr. SMS-notifikation ved Digital Post	-	-1,7	-	-
Kommunal medfinansiering vedr. FOT-samarbejdet	-	-4,7	-4,7	-4,7
Kommunal medfinansiering af Fællesoffentlig Strategi for Digital Velfærd 2013-2020	-9,1	-7,2	-0,6	-

Regulering af de generelle tilskud til kommunerne

Kommunal medfinansiering af National Serviceplatform og Fælles Medicinkort	-	-14,0	-	-
Kommunal medfinansiering af initiativer til modernisering af den offentlige sektor	-	-	-	4,1
Kommunal medfinansiering af implementering af digital post ¹⁾	-	-	-	0,1
Kommunal medfinansiering af Patientsikker Kommune	-	-	-	2,6
Regulering af kommunal medfinansiering vedr. sundhedsvæsenet	392,4	-	-	-
I alt, andre reguleringer	383,3	-4.665,7	-112,3	-126,5
Total	71.801,6	64.996,3	68.596,7	68.764,4

*) Kompensationsbeløbet efterreguleres i henhold til parternes skriftlige aftale.

1) Permanent udgiftsniveau nås efter BO-periodens udløb. Punktet medtages på følgende års aktstykker.

Regulering af kommunernes beskæftigelsestilskud

	Endeligt tilskud 2013	Foreløbigt tilskud 2014	Foreløbigt tilskud 2015	BO 2016 ¹⁾	BO 2017 ¹⁾
Mio. kr.	(13-pl)	(14-pl)	(15-pl)	(15-pl)	(15-pl)
Foreløbigt beskæftigelsestilskud, jf. akt 125 af 28. juni 2013	13.596,7	12.634,9	-	-	-
Efterregulering	-494,7	-	-	-	-
Midtvejsregulering	-	-319,7	-	-	-
Fastsættelse af beskæftigelsestilskud, juni 2014	13.102,0	12.315,2	11.873,9	10.962,5	10.206,1

Anm.: Afrunding kan medføre, at tallene ikke summer til totalen.

- 1) Skønnene for beskæftigelsestilskuddet i budgetoverslagsårene er baseret på de foreløbige forudsætninger, der ligger til grund for udarbejdelsen af finanslovsforslaget for 2015.

Regulering af statstilskud til regioner til sundhedsområdet

Bilag 3 Sundhed

Mio. kr.	Korrigeret pulje 2014 (14-pl)	Foreløbig pulje 2015 (15-pl)	BO 2016 (15-pl)	BO 2017 (15-pl)
I. Overført tilskudspulje				
Permanent tilskud, jf. akt 125 af 28. juni 2013	84.427,4	84.498,5	84.571,3	84.571,3
Pris og lønregulering 2014-2015	-	1.267,5	1.268,6	1.268,6
I alt	84.427,4	85.766,0	85.839,9	85.839,9
II. Lov- og cirkulæreprogram				
Økonomi- og Indenrigsministeriet				
Bekendtgørelse om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv	2,3	4,8	4,8	4,8
I alt	2,3	4,8	4,8	4,8
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse				
Fremrykning af MFR2-vaccination til 4-års børneundersøgelsen	-	-	-	-5,4
Indførelse af vaccination mod livmoderhalskræft (Honorarer)	-	-	-	0,5
Tilbud om gratis HPV-vaccination til piger i alderen 19-26 år	13,0	-	-	-
Landsdækkende screening for tyk- og endetarmskræft (Kræftplan III) ¹⁾	-	-	-60,7	-52,1
Lov nr. 1638 af 26. december 2013 om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang indenfor sundhedsvæsenet (Gennemførelse af dele af direktiv 2011/24/EU om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelse mv.) samt tilhørende bekendtgørelser	4,0	4,1	4,1	4,1
Styrket indsats for mennesker med kroniske smerter	-	-	-	-4,1

Lov nr. 518 af 26. maj 2014 om ændring af lægemiddeloven, lov om medicinsk udstyr, apotekerloven, sundhedsloven og lov om markedsføring af lægemidler (Samarbejde mellem sundhedspersoner og lægemiddel- og medicoindustrien, styrket transitkontrol og overvågning af lægemidler, adgang for sygehusapoteker til at færdigtilberede cytostatika til familiedyr og til indbyrdes handel med råvarer, straf for overtrædelse af reglerne om markedsføring af sundhedsydelse m.v.)	-3,0	-4,1	-4,1	-4,1
Bekendtgørelse nr. 749 af 26. juni 2013 om ændring af bekendtgørelse om den offentlige rejsesygesikring (Kroatien)	0,9	-	-	-
Lov nr. 171 af 26. februar 2014 om ændring af sundhedsloven (Ophævelse af den offentlige rejsesygesikring)	-33,5	-158,6	-160,0	-160,2
Bekendtgørelse nr. 1559 af 12. december 2013 om ændring af bekendtgørelse om gratis vaccination mod visse smitsomme sygdomme mv. *	2,4	2,4	0,7	0,7
Midlertidig ændring af det danske børnevaccinationsprogram	1,9	0,3	-	-
Styrket indsats for multisyge ¹⁾	5,0	5,1	5,1	5,1
Partnerskaber om tvangsnedbringelse	49,0	49,7	49,7	49,7
Bekendtgørelse om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse mv. og økonomisk ramme for specialiseret ambulans behandling på Øfaldt Centrene (Sklerosehospitalet)	12,2	-	-	-
I alt	51,9	-101,1	-165,2	-165,8
Transportministeriet				
Bekendtgørelse nr. 1128 af 12. september 2013 om energi- og miljøkrav til taxier m.v. ¹⁾	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4
I alt	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4
I alt, lov- og cirkulæreprogram	54,1	-96,5	-160,7	-161,4
III. Andre reguleringer				
Regulering af generelt statstilskud af hensyn til en balanceret udvikling af den regionale økonomi	-	1.361,0	1.361,0	1.361,0
Regional medfinansiering af fællesoffentlig infrastruktur	-	-	-13,5	-24,8
Regional medfinansiering vedr. udbud af NemID og Digital Post ¹⁾	-	-3,4	-2,6	-1,9
Regional medfinansiering vedr. SMS-notifikation ved Digital Post	-	-0,9	-	-
Regional medfinansiering af Fællesoffentlig Strategi for digital velfærd 2013-2020	-3,8	-3,5	-0,1	-
Regional medfinansiering af mikrobiologisk database	-	-1,6	-1,6	-1,6
Regional medfinansiering af National Serviceplatform og Fælles Medicinkort	-	-21,4	-	-
Regional medfinansiering af initiativer til modernisering af den offentlige sektor	-	-	-	2,0

Regulering af statstilskud til regioner til sundhedsområdet

Regional medfinansiering af implementering af digital post ¹⁾	-	-	-	0,1
Regional medfinansiering af grunddataprogrammet	-	-	-	-5,1
I alt, andre reguleringer	-3,8	1.330,2	1.343,2	1.329,8
Total	84.477,7	86.999,7	87.022,4	87.008,3

*) Kompensationsbeløbet efterreguleres i henhold til parternes skriftlige aftale.

1) Permanent udgiftsniveau nås efter BO-periodens udløb. Punktet medtages på følgende års aktstykker.

Regulering af statstilskud til regioner til udviklingsopgaver

Bilag 4 Regional udvikling

Mio. kr.	Korrigeret pulje 2014 (14-pl)	Foreløbig pulje 2015 (15-pl)	BO 2016 (15-pl)	BO 2017 (15-pl)
I. Overført tilskudspulje				
Permanent tilskud, jf. akt 125 af 28. juni 2013	2.238,1	2.238,1	2.238,1	2.238,1
Pris og lønregulering 2014-2015	-	33,6	33,6	33,6
I alt	2.238,1	2.271,7	2.271,7	2.271,7
II. Lov- og cirkulæreprogram				
Miljøministeriet				
Lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 af lov om råstoffer (Råstofloven)	6,1	12,3	12,3	12,3
I alt	6,1	12,3	12,3	12,3
I alt, lov- og cirkulæreprogram	6,1	12,3	12,3	12,3
III. Andre reguleringer				
Regulering af generelt statstilskud af hensyn til en balanceret udvikling af den regionale økonomi	-	14,4	14,4	14,4
I alt, andre reguleringer	-	14,4	14,4	14,4
Total	2.244,2	2.298,4	2.298,4	2.298,4

*) Kompensationsbeløbet efterreguleres i henhold til parternes skriftlige aftale.

1) Permanent udgiftsniveau nås efter BO-periodens udløb. Punktet medtages på følgende års aktstykker.

Gennemførte ændringer i den statslige regulering, hvor der søges om hjemmel til, at DUT-princippet kan fraviges i kommunernes favør

---

Finansministeriet

- Overgang til obligatorisk digital selvbetjening, for så vidt angår ansøgning om byggetilladelse, ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v., anmodning om separation og skilsmisse, ansøgning om børne- og ægtefællebidrag, ansøgning om lån til beboerindsud, ansøgning om parkeringslicens og anmodning om attestationer efter lov om Det Centrale Personregister m.v., jf. lov nr. 552 af 2. juni 2014 om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, meddelelser, anmodninger og erklæringer til offentlige myndigheder.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

- Certificeringsordning, der forenkler sagsbehandlingen af transportable konstruktioner, jf. lov nr. 640 af 12. juni 2013 om ændring af byggeloven og lov om bygnings- og boligregistrering.

Kulturministeriet

- Større fleksibilitet i forbindelse med udpegning af de sten- og jorddiger, der skal være beskyttet, jf. bekendtgørelse nr. 1190 af 26. september 2013 om beskyttede sten- og jorddiger og lignende.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

- Overgang til obligatorisk digital selvbetjening på områder under Udbetaling Danmark, jf. lov nr. 324 af 11. april 2012 om Udbetaling Danmark.
- Mindreudgifter relateret til indførelse af elndkomstregister ved indtægtsregulering af social pension og boligstøtte, jf. Lovforslag L 166 om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Anvendelse af indkomstregisteret ved indtægtsregulering af social pension og boligstøtte m.v.).

Undervisningsministeriet

- Enklere styring af timetal, afskaffelse af loft over daglig undervisningstid i indskoling, mulighed for fælles ledelse mellem folkeskoler og mellem folkeskoler og dagtilbud og fritidshjem, kommunal beslutning om skolebestyrelses sammensætning, mulighed for at etablere elevråd på skoler med afdelingsstruktur, kommunalt udviklede valgfag, dannelse af pædagogisk råd gøres frivillig, mere fleksible rammer om klasselærerkfunktionen og enklere regler for holddannelse, jf. Lov nr. 1640 af 26. december 2013 om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love.
- Forenkling af Fælles Mål, en samlet elevplan med fokus på læringsmål, udvikling af det resultatbaserede kvalitetstilsyn og kvalitetsrapporter i ny version, jf. Lov nr. 406 af 28. april 2014 om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love.

fm.dk